

Τ.Ε.Ι. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

ΠΡΩΗΝ ΕΠΑΔΟ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟ
ΔΗΜΟ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ**

ΖΗΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

A.M. 14294

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΝΤΟΒΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2016

Αφιερώνω αυτή
Την πτυχιακή εργασία
Στους αγαπημένους γονείς μου..

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

«Με την τελική παρουσίαση της πτυχιακής εργασίας μου θα ήθελα να ευχαριστήσω και να εκφράσω την ευγνωμοσύνη στους γονείς μου για την όλη υποστήριξη, η οποία επέτρεψε και την επιτυχή διεκπεραίωση των σπουδών μου».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	σελ. 6
Abstract	σελ. 8
Συμβολισμοί ή Συντομογραφίες	σελ. 10
Α΄ Μέρος	
Εισαγωγή – Γενικά στοιχεία: Δήμος Καλαβρύτων	σελ. 11
Κεφάλαιο I: Ιστορική Αναδρομή σε μορφές οικονομικών δραστηριοτήτων στο Δήμο Καλαβρύτων	
Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων	σελ. 14
Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος και	
Τόπος Εκτέλεσης 1943	σελ. 15
Οδοντωτός Καλαβρύτων	σελ. 16
Θρησκευτικά Μοναστήρια Καλαβρύτων	σελ. 17
Αγροτικός Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Καλαβρύτων	σελ. 18
Βιολογική γεωργία και Κτηνοτροφία	σελ. 19
Σπήλαιο Λιμνών	σελ. 20
Εφαρμογές ηλιακής και αιολικής ενέργειας στον Δήμο Καλαβρύτων	σελ. 21
Κεφάλαιο II: Οικονομική και σταδιακή ανάπτυξη των εναλλακτικών δραστηριοτήτων έως και σήμερα	
Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων	σελ. 22
Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος και	
Τόπος Εκτέλεσης 1943	σελ. 25
Οδοντωτός Καλαβρύτων	σελ. 26
Θρησκευτικά Μοναστήρια Καλαβρύτων	σελ. 27
Αγροτικός Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Καλαβρύτων	σελ. 28

Βιολογική γεωργία και Κτηνοτροφία	σελ. 29
Σπήλαιο Λιμνών	σελ. 30
Εφαρμογές ηλιακής και αιολικής ενέργειας στον Δήμο Καλαβρύτων	σελ. 31
Κεφάλαιο III: Οικονομικά στοιχεία ορισμένων εκ των εναλλακτικών δραστηριοτήτων	σελ. 33
B' Μέρος	
Κεφάλαιο I: Η συμβολή των παραπάνω μορφών στην ανάπτυξη του Δήμου Καλαβρύτων μέσα από συνεντεύξεις με εκπρόσωπους των αρμόδιων φορέων	
Θέμα: Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων και Δήμος Καλαβρύτων – κ. Γεώργιος Λαζουράς (Δήμαρχος Καλαβρύτων)	σελ. 38
Θέμα: Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος – κ. Χρήστος Φωτεινόπουλος (Πρόεδρος Μουσείου)	σελ. 42
Θέμα: Οδοντωτός Σιδηρόδρομος Καλαβρύτων – κ. Αλέξης Λεχουρίτης (πρώην Πρόεδρος Συλλόγου Φίλων του Οδοντωτού)	σελ. 48
Θέμα: Θρησκευτικά Μοναστήρια περιοχής Καλαβρύτων – Καθηγούμενος Ιεράς Μονής Αγίας Λαύρας Γέροντας Ευσέβιος	σελ. 51
Θέμα: Αγροτικός Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Καλαβρύτων – κ. Εμμ. Κασσαλιάς (Διευθυντής Συνεταιρισμού)	σελ. 53
Κεφάλαιο II: Προτάσεις για την καλύτερη ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών οικονομικών δραστηριοτήτων	σελ. 57
Κεφάλαιο III: Συμπεράσματα	σελ. 62
Πηγές	σελ. 64
Φωτογραφικό Παράρτημα	σελ. 66

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία πραγματοποιήθηκε με σκοπό τη Διερεύνηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών οικονομικών δραστηριοτήτων στο Δήμο Καλαβρύτων.

Η εργασία αποτελείται από δύο μέρη.

Το Α΄ μέρος απαρτίζεται από τρία κεφάλαια.

Στο πρώτο κεφάλαιο αναπτύσσεται και γίνεται μία Ιστορική αναδρομή σε μορφές οικονομικών δραστηριοτήτων του Δήμου Καλαβρύτων όπου είναι σημαντικές για την όλη ανάπτυξή του, όπως το Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων, το Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος, ο Σιδηρόδρομος του Οδοντωτού Καλαβρύτων, τα Θρησκευτικά Μοναστήρια της περιοχής, ο Αγροτικός Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Καλαβρύτων, η βιολογική γεωργία αλλά και κτηνοτροφία, το Σπήλαιο Λιμνών στα Καστριά και τέλος μία άλλη ενέργεια ανάπτυξης που γίνεται όλο και πιο μεγάλη στην ευρύτερη περιοχή των Καλαβρύτων που είναι η τοποθέτηση φωτοβολταϊκών και ανεμογεννητριών σε περιοχές του Δήμου.

Στο δεύτερο κεφάλαιο του πρώτου μέρους αναπτύσσεται η Οικονομική και Σταδιακή ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών δραστηριοτήτων όπως είναι σήμερα και γίνεται μερική αναφορά σε ενέργειες που έχουν γίνει για την ανάπτυξη κάθε δραστηριότητας ξεχωριστά.

Στο τρίτο και τελευταίο κεφάλαιο του πρώτου μέρους παρουσιάζονται αναλυτικά τα οικονομικά στοιχεία που αφορούν σε κάποιες από τις αναφερόμενες δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο Δήμο Καλαβρύτων.

Το Β΄ μέρος αποτελείται επίσης από τρία κεφάλαια.

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται μέσα από συνεντεύξεις σε ανθρώπους οι οποίοι έχουν άμεση σχέση σε κάθε δραστηριότητα ο καθένας ξεχωριστά η συμβολή των παραπάνω μορφών στην οικονομική ανάπτυξη του Δήμου Καλαβρύτων.

Στο δεύτερο κεφάλαιο κυρίως, παρατίθενται οι προτάσεις που μου έδωσαν μέσα από τις συνεντεύξεις οι ερωτούμενοι αλλά και δικές μου προσωπικές προτάσεις για την καλύτερη και ομαλή ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών δραστηριοτήτων στους οποίους έγινε πιο πάνω ανάλυση.

Στο τρίτο κεφάλαιο, όπου κλείνει και η εργασία, αναπτύσσονται τα γενικά συμπεράσματα που εξάγονται από το σύνολο της παρούσας πτυχιακής εργασίας.

Ακολουθεί το Φωτογραφικό Παράρτημα με φωτογραφικό υλικό και εν κατακλείδι, βρίσκεται η βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε για την εκτέλεση της πτυχιακής εργασίας μου.

ABSTRACT

This project was carried out to investigate possibilities for developing alternative economic activities in the Municipality of Kalavryta.

The work consists of two parts.

The first part consists of three chapters.

The first chapter is developed and becomes a throwback to forms of economic activity of the Municipality of Kalavryta, which is important for the overall development, such as Kalavryta Ski Center, the Municipal Museum of the Holocaust, the Railway of Odontotos Kalavryta, Religious Monasteries in the region, the Agricultural Dairy Cooperative Kalavryta, organic farming and animal husbandry, the Cave Lakes Castles and finally another energy development becomes increasingly large in the region of Kalavryta, which is the installation of photovoltaic and wind turbines in areas of the municipality.

The second chapter of the first part develops the Economic and Gradual development of alternative activities such as today and there is a partial reference to steps taken to develop each activity separately.

In the third and last chapter of the first part presents in detail the financial information relating to some of the listed activities in the Municipality of Kalavryta.

The second part also consists of three chapters.

The first chapter is presented through interviews with people who are directly related to each activity individually the contribution of these forms in the economic development of the Municipality of Kalavryta.

The second chapter mainly presents the suggestions they gave me through Asked interviews and my own personal suggestions for better and smooth development of alternative forms of activity in which was above analysis.

In the third chapter, which closes the work, developed the general conclusions drawn from the whole of this thesis.

Below the Photographic Appendix with photographs and in conclusion, is the literature used for the execution of my thesis.

ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ Ή ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

- ❖ Α.Γ.Σ.ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ : Αγροτικός Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Καλαβρύτων
- ❖ Ε.Ο.Τ: Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού
- ❖ ΟΣΔΕ: Ολοκληρωμένο Σύστημα Υποβολής Δηλώσεων
- ❖ ΟΠΕΚΕΠΕ: Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων προσανατολισμού και Εγγυήσεων

Α΄ ΜΕΡΟΣ

Εισαγωγή – Γενικά στοιχεία: Δήμος Καλαβρύτων

Η πόλη μου, τα Καλάβρυτα βρίσκεται στην Ορεινή Αχαΐα και είναι χτισμένη στους πρόποδες του Όρους Χελμός. Τα Καλάβρυτα αποτελούν σημαντικό παράγοντα του πολιτισμού μας αλλά είναι και στοιχείο της νεοελληνικής εθνικής μας ταυτότητας και πηγή οικονομικής ανάπτυξης.

Στην αρχή τα Καλάβρυτα και η όλη περιοχή ανήκε στο έθνος των Αζάνων και αργότερα ήταν τμήμα της Αρκαδίας. Η επαρχία Καλαβρύτων, κατοικήθηκε κατά τη Νεολιθική περίοδο (7.000/6.000-3.000 π.Χ), όπως πιστοποιούν και τα ευρήματα από το Σπήλαιο Λιμνών. Μεγάλη ακμή γνωρίζει η περιοχή την περίοδο του Χαλκού (3.000-1.100/1.050 π.Χ), όπου οι κάτοικοι προτιμούν μικρές και διάσπαρτες εγκαταστάσεις.

Η Ιστορική περίοδος της περιοχής αποτελείται από τη λεγόμενη τότε Γεωμετρική εποχή που τελειώνει περίπου το 700 π.Χ και ονομάζεται έτσι επειδή οι άνθρωποι χρησιμοποιούν γεωμετρικά σχέδια για διακόσμηση. Βάση στοιχείων ολόκληρη η περιοχή κατοικείται από μικρές κοιτίδες εγκατάστασης αγροτικού και κτηνοτροφικού χαρακτήρα και έτσι δημιουργούνται οι πρώτες αστικές και πολιτικές ενότητες όπως ο Κλείτωρ, οι Λουσοί και η Κύναιθα.

Στην θέση της σημερινής πόλης των Καλαβρύτων υπήρχε η Αρκαδική πόλη Κύναιθα ή Κυναίθη. Το όνομά τους τα Καλάβρυτα το πήραν το 13^ο αιώνα μ.Χ. όταν αποτέλεσαν τμήμα του Πριγκιπάτου της Αχαΐας.

Για τη Βυζαντινή περίοδο δεν υπάρχουν αρκετά στοιχεία για τη περιοχή εκτός από την ίδρυση και ανάπτυξη της Μονής Μεγάλου Σπηλαίου, που μέσα στον χρόνο αποτέλεσε το αξιολογότερο κέντρο του Χριστιανισμού στην Πελοπόννησο.

Στη συνέχεια, η επαρχία Καλαβρύτων αποτέλεσε τη μικρότερη διοικητική και φορολογική ενότητα στην διάρκεια της Φραγκοκρατίας. Εκείνα τα χρόνια δόθηκε στην πόλη το όνομα «Καλάβρυτα» και χτίστηκε το Φραγκικό Κάστρο (1208) που είναι γνωστό ως Κάστρο της Ωριάς.

Στην Οθωμανική περίοδο η περιοχή των Καλαβρύτων παρουσιάζει οικονομική αλλά και πληθυσμιακή ανάπτυξη και έτσι δημιουργούνται αγροτικές κοινότητες. Η Νεότερη εποχή χαρακτηρίζεται από τον πρωταγωνιστικό ρόλο της επαρχίας Καλαβρύτων στην έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης κατά των Τούρκων, τον Μάρτιο του 1821, όπου σύμφωνα με την παράδοση στο ιστορικό Μοναστήρι της Αγίας Λαύρας υψώθηκε το λάβαρο της Επανάστασης από τον Παλαιών Πατρών Γερμανό.

Η Κατοχή ήταν μία από τις πιο συγκλονιστικές περιόδους της νεότερης Ελληνικής Ιστορίας. Τον Δεκέμβριο του 1943, σφαγιάστηκαν από τους Γερμανούς κατακτητές στο λόφο του Καππή οι άρρενες από 12 ετών και άνω. Ωστόσο, παρά το μέγεθος της καταστροφής και το γεγονός ότι η πόλη ήταν για χρόνια ένας σωρός από ερείπια, ανάμεσα στα οποία περιφέρονταν μαυροντυμένες γυναίκες και ορφανά παιδιά, τα Καλάβρυτα κατόρθωσαν να αναγεννηθούν μέσα από τις στάχτες τους, να ανασυγκροτηθούν και να γίνουν μία αναπτυσσόμενη σύγχρονη Κωμόπολη που σφύζει από ζωή.

Με κύριο αναπτυξιακό μοχλό τον τουρισμό, η περιοχή διάβηκε το κατώφλι μιας νέας εποχής που διαμόρφωσε σε μεγάλο βαθμό το σημερινό της πρόσωπο.

Η πόλη αποτελεί σήμερα έναν από τους πιο αγαπημένους χειμερινούς και όχι μόνο τουριστικούς προορισμούς. Στο Χελμό λειτουργεί ένα από τα μεγαλύτερα και τα καλύτερα Χιονοδρομικά Κέντρα της Ελλάδας, όπου διοργανώνονται κάθε χρόνο πολλές εκδηλώσεις με χορηγούς διάφορες εταιρείες. Επιπλέον, κοντά στο χωριό Καστριά υπάρχει το Σπήλαιο Λιμνών, ένα από τα σπήλαια με τη μεγαλύτερη επισκεψιμότητα. Ακόμη, πόλο έλξης για τους επισκέπτες αποτελεί το φαράγγι του Βουραϊκού που το διασχίζει ο ξακουστός Οδοντωτός Σιδηρόδρομος, ο οποίος συνδέει τα Καλάβρυτα με το Διακοπτό και εγκαινιάστηκε το 1895 επί της διακυβέρνησης της Χώρας από το Χαρίλαο Τρικούπη. Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο της περιοχής των Καλαβρύτων αποτελεί το Εθνικό πάρκο Χελμού – Βουραϊκού που ιδρύθηκε το 2009 με σκοπό την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της φύσης και του τοπίου ως πολύτιμου εθνικού φυσικού πόρου. Τα Ιστορικά Μοναστήρια, η Αγία Λαύρα και το Μέγα Σπήλαιο αλλά και ο Αρίσταρχος, το μεγαλύτερο τηλεσκόπιο των Βαλκανίων,

είναι εξίσου σημαντικοί προορισμοί, τους οποίους επιλέγει να επισκεφτεί όποιος περάσει από την πόλη μας.

Οι κάτοικοι των Καλαβρύτων εκτός από την παραδοσιακή ενασχόλησή τους με τη γεωργία και την κτηνοτροφία δραστηριοποιούνται επιχειρηματικά με την παραγωγή και πώληση παραδοσιακών προϊόντων (γαλακτοκομικά - ζυμαρικά), με τις ανεμογεννήτριες, την οργάνωση δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον αθλητισμό (και γενικά τα σπορ που φέρνουν σε επαφή τον άνθρωπο με την φύση), αλλά μεγάλη είναι και η άνθηση της ενασχόλησης με ξενοδοχειακές μονάδες και εστιατόρια. Ένα από τα μειονεκτήματα του Δήμου Καλαβρύτων είναι η πολύ μεγάλη του έκταση και οι διάσπαρτοι οικισμοί γεγονός που καθιστά δύσκολη τη διαχείριση των διάφορων θεμάτων που προκύπτουν από τη Δημοτική Αρχή.

Συνοψίζοντας, θα λέγαμε ότι οι δραστηριότητες ενός σύγχρονου Καλαβρυτινού περιστρέφονται γύρω από τους πόλους του τουρισμού, της γεωργίας και κτηνοτροφίας.

Σκοπός αυτού του πονήματος είναι να διερευνηθεί πώς ακριβώς λειτουργούν οι σύγχρονοι τομείς επιχειρηματικότητας και κατά πόσο μπορούν να εφαρμοστούν κάποιες νέες εναλλακτικές μορφές επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην περιοχή μου.

Σίγουρα οι συνθήκες είναι δύσκολες υπό το καθεστώς της πολυετούς οικονομικής κρίσης που μαστίζει τη χώρα μας, όμως η αισιοδοξία και η καινοτομία στη σκέψη χαρακτηρίζουν τη νεότητα και σε αυτά τα δύο στοιχεία είναι που θα βασιστεί η προσπάθειά μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΕ ΜΟΡΦΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

1.1. Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων

Το Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων βρίσκεται στα Καλάβρυτα, στη θέση «Ξερόκαμπος» όπου αποτελεί οροσειρά της Βόρειας Πελοποννήσου καλύπτοντας ένα μεγάλο κομμάτι της Αχαΐας και ένα μικρό κομμάτι του νομού Κορινθίας. Η ονομασία του προέρχεται από την ίδια τη φύση του βουνού διότι τον χειμώνα αποτελεί το «χιονισμένο βουνό», όμως οι Αρχαίοι Έλληνες το ήξεραν ως «Αροάνια Όρη», λόγω του ποταμού Αροάνιου που πηγάζει στις πλαγιές του. Το Χιονοδρομικό Κέντρο διαθέτει 11 πίστες και το υψόμετρο φτάνει έως και 2.355 μέτρα όπου είναι η υψηλότερη κορυφή.

Ο Χελμός είναι ιδανικό μέρος για τους ορειβάτες αλλά και για απλούς περπατητές. Είναι ένα οροσύμπλεγμα που καλύπτει συνολική έκταση μεγαλύτερη από 60 τετραγωνικά χιλιόμετρα και υπάρχουν τέσσερις κορυφές που εξέχουν από τις μικρές κοιλάδες του οροπεδίου: του Προφήτη Ηλία, της Νεραϊδοράχης, του Νεραϊδάλωνου και της Αετοράχης, όπου από την κορυφή ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να βλέπει όλη την Πελοπόννησο, τη Ρούμελη και τα νησιά του Ιονίου Πελάγους.

Η σύλληψη της ιδέας για την δημιουργία του Χιονοδρομικού ήταν του Πάνου Πόλκα, ο οποίος ήταν και δήμαρχος Καλαβρύτων από το 1974 έως και το 1990, γιατί ήθελε η ανάπτυξη της περιοχής να στηρίζεται και στον τουρισμό. Ο Χελμός ήταν πόλος έλξης για αυτούς που έκαναν ορειβασία ή χιονοδρομία. Έτσι, για να επιτευχθεί η ιδέα, ο κ. Πόλκας δημιούργησε την πρώτη δημοτική επιχείρηση στην Ελλάδα με βάση τα ευρωπαϊκά πρότυπα και είχε σκοπό την εκμετάλλευση του έργου. Το Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων άνοιξε τις πόρτες και την λειτουργία του για το κοινό το 1988.

Μέσα από την λειτουργία του Χιονοδρομικού ήρθε και η ριζική αλλαγή στην οικονομία όλης της περιοχής. Δημιουργήθηκαν νέες θέσεις εργασίας, υπήρξε αύξηση σε διάφορες επιχειρήσεις (εστίαση, πώληση ειδών χιονοδρομίας κλπ), σε εγκαταστάσεις φιλοξενίας και οι νέοι πλέον έχουν ένα κίνητρο να μείνουν στον τόπο τους και να βοηθήσουν στην περαιτέρω ανάπτυξή του.

1.2. Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος και Τόπος Εκτέλεσης 1943

Το Δημοτικό Σχολείο δημιουργήθηκε στις αρχές του 20^{ου} αιώνα με την βοήθεια του Ανδρέα Συγγρού, Εθνικού Ευεργέτη, και κτίστηκε με βάση το πρόγραμμα ανέγερσης σχολικών κτιρίων που διαμορφώθηκε από το Νομομηχανικό του Υπουργείου Παιδείας Δημήτριο Καλλία και θεσμοθετήθηκε με το Νόμο ΒΤΜΘ/1895. Το κτίριο απείχε αρκετά μέτρα από το κέντρο του χωριού, είχε αρκετά μεγάλο εξωτερικό χώρο όμως τα χρόνια της κατοχής σταμάτησε την λειτουργία του.

Στις 13 Δεκεμβρίου 1943 το Δημοτικό Σχολείο κήκε από τους Γερμανούς. Μετά την απελευθέρωση ανακατασκευάστηκε και ξαναλειτούργησε το 1950. Το έτος 1986, το Σχολείο ανακηρύχθηκε ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο από το Υπουργείο Πολιτισμού. Τον Ιανουάριο του 1992 στεγάστηκε σε νεόδμητο Σχολικό κτίριο.

Η ιστορία του Δημοτικού Σχολείου ταυτίζεται με την απάνθρωπη σφαγή των Καλαβρυτινών. Σε αυτό το κτίριο έγινε ο διαχωρισμός ανδρών και γυναικών. Οι άνδρες με την διαταγή των Γερμανών, χωρίς να γνωρίζουν τι πρόκειται να συμβεί, οδηγήθηκαν στο Λόφο του Καππή, όπου και θα παιζόταν η πιο σκληρή πράξη της τραγωδίας. Οι Γερμανοί τους σκότωσαν όλους χωρίς να δείχνουν ίχνος συμπόνιας. Ο Λόφος έγινε κόκκινος από το αίμα των Καλαβρυτινών. Γυναίκες και παιδιά έθαψαν εκεί τους δικούς τους. Μετά από αυτή την αποτρόπαια πράξη, το μόνο που υπήρχε εκεί πια ήταν ένας λόφος κόκκινος με μικρούς τάφους με κεριά.

1.3. Οδοντωτός Καλαβρύτων

Πριν από 120 χρόνια ο Οδοντωτός σιδηρόδρομος Διακοπτού - Καλαβρύτων ξεκίνησε το δρομολόγιό του και έφθασε έως τα Καλάβρυτα. Ο τότε πρωθυπουργός της Ελλάδος, Χαρίλαος Τρικούπης πήρε την απόφαση να δημιουργήσει τοπικά σιδηροδρομικά δίκτυα με πλάτος γραμμής 75 εκατοστά. Ο Τρικούπης θεωρούσε πως το «μικρό» τρένο θα είναι και το προσόν μιας ορεινής περιοχής και η κατασκευή του θα ήταν και πιο οικονομική.

Η κυβέρνηση, λοιπόν, τον Μάρτιο του 1889, αποφάσισε να ξεκινήσει την κατασκευή της γραμμής από το Διακοπτό στα Καλάβρυτα. Γάλλοι επιστήμονες ασχολήθηκαν με την μελέτη του έργου αυτού και η σύμβαση της κατασκευής του δικτύου του Οδοντωτού για 92 χρόνια υπογράφεται με τους «Σιδηρόδρομους Πειραιώς – Αθηνών – Πελοποννήσου».

1.4. Θρησκευτικά Μοναστήρια Καλαβρύτων

Μέγα Σπήλαιο: Σε απόσταση 10 χιλιομέτρων από την πόλη των Καλαβρύτων, βρίσκεται η Ιερά Μονή Μεγάλου Σπηλαίου. Η ονομασία της Μονής προήλθε από έναν τεράστιο βράχο ο οποίος βρίσκεται από πάνω της, ενώ από κάτω απλώνεται η κοιλάδα του Βουραϊκού ποταμού.

Με βάση την παράδοση, το μοναστήρι, ιδρύθηκε το 362 μ.Χ. από τον μοναχό Συμεών και το μοναχό Θεόδωρο στη θέση όπου βρέθηκε η εικόνα της Παναγίας από μία βοσκοπούλα στο βάθος της σπηλιάς που είχε μία πηγή. Η Ιερά Μονή έχει καταστραφεί τέσσερις φορές από πυρκαγιές, το 840, το 1400, το 1640 και το 1934, όμως η εικόνα διασωζόταν πάντα.

Αγία Λαύρα: Η έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης ξεκίνησε από την ιστορική Μονή της Αγίας Λαύρας, η οποία είναι μία από τις αρχαιότερες Μονές του Ελληνικού και Πελοποννησιακού χώρου.

Ένας συνασκητής του Αγίου Αθανασίου του Αθωνίτη, ο μοναχός Ευγένιος, ίδρυσε το 961 μ.Χ. την Μονή. Η θέση που είχε αρχικά ήταν 300 μέτρα νοτιοδυτικά της σημερινής, στην τοποθεσία «Παλαιομονάστηρο», όπου και σώζεται το πρώτο Καθολικό της Μονής, το οποίο είναι ένας δίκλιτος σταυρεπίστεγος ναός στο στόμιο σπηλιάς. Η Μονή της Αγίας Λαύρας καταστράφηκε το 1585 από φωτιά. Το 1689 η Μονή χτίστηκε εκ νέου στη θέση που είναι σήμερα. Το 1826 ο Ιμπραήμ πυρπόλησε το μοναστήρι, οι μοναχοί όμως το είχαν εγκαταλείψει και είχαν πάρει μαζί τους και τα κειμήλια. Πολλές καταστροφές υπέστη αυτό το Μοναστήρι αλλά το 1950 αναστηλώθηκε στη σημερινή του μορφή. Τέλος, η Ιερά Μονή υπήρξε πατριαρχική, «βασιλική» και απέκτησε μεγάλη ακίνητη και κινητή περιουσία.

1.5. Αγροτικός Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Καλαβρύτων

Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Καλαβρύτων, που τώρα πλέον βάση του Νόμου 4015/2001 λέγεται Αγροτικός Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Καλαβρύτων, ιδρύθηκε τον Δεκέμβριο του 1963 από τους κτηνοτρόφους της περιοχής της Επαρχίας Καλαβρύτων, οι οποίοι δημιούργησαν ένα δευτεροβάθμιο όργανο μέσω των πρωτοβάθμιων πιστωτικών και γαλακτοκομικών συνεταιρισμών.

Αρχικά, ο Συνεταιρισμός ασχολήθηκε με τις προμηθευτικές και πιστωτικές εργασίες για λογαριασμό μόνο των μελών της, τη λογιστική εξυπηρέτηση αλλά και τη διαχείριση των επιδοτήσεων.

Ο Α.Γ.Σ Καλαβρύτων βασίζεται κυρίως στη παραγωγή τυροκομικών προϊόντων. Λεπτομερής ανάλυση για την σταδιακή του ανάπτυξη θα γίνει στο επόμενο κεφάλαιο.

1.6. Βιολογική Γεωργία και Κτηνοτροφία

Στον Δήμο Καλαβρύτων η γεωργία και η κτηνοτροφία είναι από τις σημαντικότερες και πιο κύριες δραστηριότητες που ασχολούνται οι περισσότεροι κάτοικοι. Η βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία υπήρχε σαν απασχόληση ανέκαθεν στην ευρύτερη περιοχή γιατί οι αγρότες και οι παραγωγοί καλλιεργούσαν προϊόντα και για την προστασία των καταναλωτών, του περιβάλλοντος αλλά και των ζώων δεν έκαναν χρήση φυτοφαρμάκων ή άλλων χημικών λιπασμάτων.

Οι στόχοι που έχουν η βιολογικά γεωργία και κτηνοτροφία είναι οι παρακάτω:

1. Η προστασία του περιβάλλοντος(π.χ. το έδαφος).
2. Η παραγωγή των προϊόντων και τροφίμων της υψηλής διατροφικής αξίας να γίνεται χωρίς χημικά λιπάσματα, αντιβιοτικά και φυτοφάρμακα.
3. Η χρήση ζωοτροφών οι οποίες έχουν παραχθεί με βιολογικό τρόπο.
4. Η προστασία των αγροτών από την έκθεσή τους σε χημικές ουσίες.
5. Η μη χρήση τροποποιημένων οργανισμών.

1.7. Σπήλαιο Λιμνών

Από την ευρύτερη περιοχή των Καλαβρύτων δεν γίνεται να λείπει ένα μνημείο της φύσης, το ξεχωριστό Σπήλαιο Λιμνών που βρίσκεται στην περιοχή Καστριά.

Το 1964 η εξερεύνηση του Σπηλαίου έγινε από τους κατοίκους της κοινότητας Καστριών που υπήρχε τότε, με πρωτοβουλία του κ. Βασίλη Τεμπέλη και η ολοκλήρωση έγινε το 1965 από τον Ελληνικό Ορειβατικό Σύνδεσμο που συμμετείχαν Έλληνες και ξένοι σπηλαιολόγοι.

Ο Ε.Ο.Τ. άρχισε το 1981 τα έργα και έτσι το πρώτο τμήμα παραδόθηκε στο κοινό το 1990. Επίσης, σημασία κατά τη διάρκεια της εξερεύνησης και αξιοποίηση του Σπηλαίου, είχε η συμβολή της Ελληνικής Σπηλαιολογικής Εταιρείας με πρόεδρο την κα Άννα Πετροχείλου, στη μνήμη της οποίας είναι αφιερωμένη η πρώτη αίθουσα.

Στη συνέχεια του επόμενου κεφαλαίου θα γίνει αναφορά στην ανάπτυξη του Σπηλαίου, εφόσον παίζει σημαντικό ρόλο στον τουρισμό.

1.8. Εφαρμογές ηλιακής και αιολικής ενέργειας στον Δήμο Καλαβρύτων

Τα φωτοβολταϊκά συστήματα είναι αυτά τα οποία μετατρέπουν την ηλιακή ακτινοβολία σε ηλεκτρικό ρεύμα και θεωρούνται τα ιδανικά συστήματα ενεργειακής μετατροπής.

Η χρήση των φωτοβολταϊκών έχει αρκετά πλεονεκτήματα όπως: **(1)** δεν έχει μεγάλα έξοδα συντήρησης, **(2)** έχει αθόρυβη λειτουργία, **(3)** δεν προκαλεί ρύπανση, **(4)** έχει αρκετά μεγάλη διάρκεια ζωής, **(5)** υπάρχει η δυνατότητα επέκτασης αν χρειαστεί, **(6)** απεξάρτηση από τα ρυπογόνα ορυκτά καύσιμα.

Η βαθμιαία αύξηση και τοποθέτηση φωτοβολταϊκών μπορεί να καλύψει τις μεγάλες επενδύσεις για σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής και μπορεί να περιορίσει την ανάγκη επενδύσεων σε νέες γραμμές ηλεκτρικής ενέργειας.

Παρόλα αυτά, τα φωτοβολταϊκά έχουν και ορισμένα μειονεκτήματα όπως : **(1)** υψηλό κόστος εγκατάστασης, **(2)** χαμηλή απόδοση, **(3)** κόστος παραγωγής, **(4)** και τέλος μικρή ποσότητα ισχύος.

Η ανεμογεννήτρια είναι μία άλλη αιολική μηχανή που δίνει τη δυνατότητα σε πόλεις και χωριά που κατοικούνται να έχουν ρεύμα. Ορισμένα από τα πλεονεκτήματα της αιολικής ενέργειας είναι πως δεν μολύνει το περιβάλλον, δεν δημιουργεί καυσαέρια και έτσι είναι μία φιλική μορφή ενέργειας και το περιβάλλον. Έχει όμως και μερικά μειονεκτήματα, όπως: Καθώς περιστρέφεται η φτερωτή κάνει αρκετό θόρυβο και για το λόγο αυτό αποφεύγεται η τοποθέτηση ανεμογεννητριών κοντά σε χωριά, το κόστος κατασκευής αλλά και συντήρησής τους είναι υψηλό σε σχέση με την ενέργεια που παράγουν. Όμως, μέσα από έρευνα που πραγματοποιείται σε αυτό το χώρο, το κόστος αρχίζει και μειώνεται.

Εν κατακλείδι, η χρήση και η τοποθέτηση τόσο των φωτοβολταϊκών όσο και των ανεμογεννητριών στο Δήμο Καλαβρύτων, αν και ήταν γνωστή, δεν είχε αναπτυχθεί τα πρώτα χρόνια. Βλέπουμε όμως, πως το τελευταίο χρονικό διάστημα υπάρχει ένα ενδιαφέρον για αυτή τη μορφή ενέργειας και δημιουργούνται όλο και περισσότερες εγκαταστάσεις για την παραγωγή ηλεκτρικού με τοποθέτηση φωτοβολταϊκών και ανεμογεννητριών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΕΩΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Στο πρώτο κεφάλαιο έγινε μία αναφορά σε κάθε μορφή οικονομικής δραστηριότητας στο Δήμο Καλαβρύτων. Σε αυτό το Κεφάλαιο θα αναλύσω την κάθε οικονομική δραστηριότητα ξεχωριστά και θα στηριχθώ στην εξέλιξη που είχαν μέσα στα χρόνια αλλά και στην οικονομική τους εξέλιξη.

1.1. Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων

Όπως αναφέρθηκε ένας από τους πιο όμορφους και μαγευτικούς προορισμούς για τους λάτρεις των Χειμερινών σπορ και διασκέδασης αλλά και όσων θέλουν απλά να απολαύσουν την αίσθηση του βουνού είναι το Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων.

Τα χρόνια πέρασαν και η σταδιακή ανάπτυξη στο Χιονοδρομικό δεν άργησε. Στην κορυφή του όρους Χελμός, στη Νεραϊδοράχη, και σε ύψος 2.340 μέτρα έχει κατασκευαστεί το νέο τηλεσκόπιο «Αρίσταρχος», που είναι ένα από τα μεγαλύτερα και σημαντικότερα της Ευρώπης με διάμετρο κατόπτρου 2,3 μέτρα. Τα πρώτα σχέδια για το έργο έγιναν το 1997 και το 2001 άρχισε η κατασκευή του. Το τηλεσκόπιο ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε στην κοινότητα τον Αύγουστο του 2007.

Ο λόγος που φτιάχτηκε το τηλεσκόπιο στην κορυφή του Χελμού είναι διότι είναι μία από τις πιο σκοτεινές περιοχές της Ευρώπης, είναι πάνω από τα σύννεφα και με το υπέρυθρο φως μπορεί να παρατηρηθεί η ύπαρξη πλανητών στον γαλαξία μας, η δομή και η σμήνη των γαλαξιών. Το τηλεσκόπιο βοηθά και μετεωρολογικά το Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων. Ακόμα, σχολεία, επισκέπτες αλλά και φοιτητές έρχονται σε αυτό για να μάθουν και να δουν μέσα από τον φακό του. Το τηλεσκόπιο

«Αρίσταρχος» έχει ενταχθεί στο Πανευρωπαϊκό Πρόγραμμα "Orticon" όπου συμμετέχουν τα πιο σύγχρονα και μεγαλύτερα τηλεσκόπια της Ευρώπης και υπάρχει αρκετό ενδιαφέρον για τη χρησιμοποίηση του τηλεσκοπικού φακού από ερευνητικά ιδρύματα.

Η δημιουργία του άρχισε το 1997 και τελείωσε το 1998 και μιλάμε για το σαλέ, το οποίο είναι κατασκευασμένο από Φιλανδικούς κορμούς και προσφέρει χαλάρωση και δίνει την δυνατότητα στους επισκέπτες του βουνού να απολαύσουν την θέα. Ακόμα, μία έξυπνη ιδέα ήταν η λειτουργία περιπτέρων εντός του χώρου του σαλέ, τα οποία πωλούν παραδοσιακά προϊόντα της περιοχής αλλά και αναμνηστικά του Χιονοδρομικού Κέντρου.

Το 2012 έγινε μία ανανέωση στο λογότυπο του Χιονοδρομικού, χωρίς όμως να αλλάξει το χαρακτηριστικό Κ, το οποίο παραπέμπει στην περιοχή των Καλαβρύτων. Επίσης, η δημιουργία του Snowpark, αποτέλεσε έναν αέρα ανάπτυξης του βουνού (όπως οι ντόπιοι αποκαλούν το Χιονοδρομικό Κέντρο), το οποίο λειτουργεί εδώ και τέσσερα χρόνια. Σε αυτό έχουν την δυνατότητα οι αρχάριοι και όχι μόνο, να μάθουν να κάνουν άλματα από την ομάδα FuNbaG. Στον συγκεκριμένο χώρο πραγματοποιούνται σχεδόν κάθε Σαββατοκύριακο κατά τη διάρκεια της λειτουργία του Κέντρου, δραστηριότητες με μουσική που υπόσχονται πολλά στους επισκέπτες του βουνού.

Επιπλέον, κάθε χρόνο σχεδόν η απόκτηση νέων μηχανημάτων βοηθά στην καλύτερη και ευκολότερη λειτουργία του Χιονοδρομικού, διότι οι πίστες είναι προσεγμένες και φτιαγμένες με τις καλύτερες προδιαγραφές για τους σκιέρ.

Άλλη μία δραστηριότητα που αναπτύχθηκε στο Χιονοδρομικό Κέντρο είναι και η διασκεδαστική βόλτα με το snowmobile, που είναι μία από τις πιο όμορφες περιπέτειες του βουνού για μικρούς και μεγάλους.

Η δημιουργία παιδότοπου δεν θα μπορούσε να λείπει για τους μικρούς φίλους του Χελμού, οι οποίοι μάθαιναν πράγματα για το βουνό, για τη φύση και σε όλα αυτά

πρωταγωνιστούσε το παιχνίδι στο χιόνι. Η λειτουργία του παιδότοπου κράτησε ένα χρόνο.

Έχουν διοργανωθεί αρκετές ημερίδες με θέμα την αναπτυξιακή δραστηριότητα του Χιονοδρομικού Κέντρου και έχει τονιστεί η αναγκαιότητα αναβάθμισης και επέκτασης των υποδομών του. Ένα αναπτυξιακό σχέδιο που υπογράφηκε και χρηματοδοτήθηκε από την περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας με κεφάλαια του ΕΣΠΑ προβλέπει αυτή την αναβάθμιση. Η υλοποίηση αυτού του σχεδίου είναι σε τρεις φάσεις με χρονικό ορίζοντα πέντε έως δέκα χρόνων.

Ακόμα, στο Χελμό μπορεί να επισκεφτεί κανείς τα ύδατα της Στυγός , στο φαράγγι της Στύγας, που βρίσκονται σε υψόμετρο 2.100 μέτρα.

1.2. Μουσείο Ολοκαυτώματος και Τόπος Εκτέλεσης 1943

Ο Τόπος Θυσίας των Καλαβρυτινών, όπως λέγεται, είναι από τα πιο ξεχωριστά μνημεία που έχουν τα Καλάβρυτα. Τα χρόνια πέρασαν και σήμερα εκεί, στη ράχη του Καππή έστησαν αυτό το μνημείο - σύμβολο του μαρτυρίου της πόλης μας, έργο των αρχιτεκτόνων κ. Ηλία Σκρουμπέλλου, κ. Χρήστου Ιακωβίδη και κ. Ιωάννη Λιάπη, οι οποίοι με τον τρόπο αυτό ήθελαν να τιμήσουν τους νεκρούς άνδρες της πόλης μας, αλλά και να θυμίζουν στις νέες γενεές ένα από τα ομαδικά εγκλήματα της ανθρωπότητας.

Στον τόπο της Θυσίας δεσπόζει το γλυπτό της Πονεμένης Καλαβρυτινής Μάνας, έργο της γλύπτριας κας Άννας Βαφία.

Το «Δημοτικό Μουσείο Ολοκαυτώματος», ως νομικό πρόσωπο, ιδρύθηκε το 1986 με αριθμό Φ.Ε.Κ. Α 24908/4.8.1986 και στεγάζεται στο ιστορικό σχολείο της πόλης. Ο σκοπός είναι η καταγραφή, η μελέτη, η έκθεση και η συγκέντρωση υλικού που μαρτυρεί την ιστορία του Ολοκαυτώματος.

Η μετατροπή του Δημοτικού Σχολείου σε Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος έγινε βάση της μελέτης της Διεύθυνσης Πολιτιστικών Κτιρίων και Αναστήλωσης Νεότερων Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού.

Τα εγκαίνια του Μουσείου έγιναν στις 9 Ιανουαρίου 2005 από τον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κωνσταντίνο Στεφανόπουλο.

1.3. Οδοντωτός Καλαβρύτων

Μέχρι και σήμερα αυτή η μαγευτική διαδρομή που κάνει ο Οδοντωτός πάνω από τα νερά του Βουραϊκού ποταμού δεν έχει σταματήσει. Το δρομολόγιο Διακοπτό - Καλάβρυτα γίνεται καθημερινά και η απόσταση που διανύει το τρενάκι είναι 22 χιλιόμετρα.

Τον Ιούλιο του 2014 ο «Μουτζούρης», (Ατμομηχανή Δ.Κ. 8001) μεταφέρθηκε στις εγκαταστάσεις του Ο.Σ.Ε. για επισκευή έτσι ώστε να ξανακάνει το δρομολόγιο Διακοπτό -Καλάβρυτα.

Γίνονται αρκετές ημερίδες με θέμα τον Οδοντωτό και την ανάπτυξή του και μία πρόσφατη, λόγω των εκδηλώσεων που γίνονται κάθε χρόνο για την κατάβαση του φαραγγιού του Βουραϊκού, είχε ως θέμα: «Μοχλός Ανάπτυξης και Ανάδειξης της τοπικής κοινωνίας». Κάθε χρόνο πραγματοποιείται με επιτυχία η Κατάβαση του φαραγγιού του Βουραϊκού, που το επισκέπτονται αρκετοί τουρίστες, οι οποίοι θέλουν να δουν και να κάνουν αυτή τη διαδρομή με τα πόδια.

Τα πρώτα έργα ανακαίνισης της γραμμής του οδοντωτού ξεκίνησαν στις 19/05/2003 και ολοκληρώθηκαν το 2009. Τα έργα αυτά αφορούσαν την κατασκευή νέων συρμών, στρωτήρων και νέων σιδηροτροχών.

Στη συνέχεια για την ανάπτυξη του Οδοντωτού και την ακόμα καλύτερη εξυπηρέτηση των τουριστών και όχι μόνο δημιουργήθηκε ηλεκτρονική σελίδα στην οποία έχουν την δυνατότητα οι επισκέπτες να κάνουν κράτηση εισιτηρίων από αυτήν αλλά ακόμα να δουν τις προσφορές που υπάρχουν, τα οικονομικά εισιτήρια και να αποφασίσουν ποια προσφορά προτιμούν.

1.4. Θρησκευτικά Μοναστήρια Καλαβρύτων

Μέγα Σπήλαιο: Με το πέρασμα των χρόνων η Μονή του Μεγάλου Σπηλαίου άλλαξε όψη και σε όλη αυτή την προσπάθεια συνέβαλε ο νέος Καθηγούμενος της Μονής, Αρχιμανδρίτης π. Ιερώνυμος Κάρμας.

Στις 14 Αυγούστου 2014 ο Μητροπολίτης Καλαβρύτων και Αιγιαλείας σε μία δημοσίευση στο προσωπικό του ιστολόγιο, μίλησε για την όλη ανακαίνιση που έγινε στο κτίριο, μέσα και έξω, και ανέφερε όλους όσους ασχολήθηκαν με αυτή.

Επιπροσθέτως, στην είσοδο του Μοναστηριού στις 14/08/2013 εγκαινιάσθηκε το ανακαινισμένο Κειμηλιαρχείο της Μονής, όπου μέσα βρίσκονται ιερά κειμήλια, χρυσοί σταυροί με τίμιο ξύλο κ.ά.

Αγία Λαύρα: Όπως είχε αναφερθεί στο πρώτο κεφάλαιο το Μοναστήρι της Αγίας Λαύρας είχε υποστεί αρκετές καταστροφές.

Η πρώτη προσπάθεια ανοικοδόμησης έγινε το 1600 από έναν κάτοικο των Καλαβρύτων, αλλά το αποτέλεσμα δεν ήταν σπουδαίο, διότι το έδαφος ήταν αρκετά απότομο.

Το 1889 η Ιερά Μονή μεταφέρεται στο χώρο που βρίσκεται σήμερα ο ιστορικός ναός, που κτίστηκε το 1692. Στη συνέχεια, το 1828 θεμελιώνεται η νέα Μονή στη θέση που βρίσκεται σήμερα και το 1851 κτίστηκε ο κεντρικός ναός και το καθολικό της Μονής. Το σημερινό κτίσμα της μονής ήταν σχέδιο του Ορλάνδου, ξεκίνησε το 1947 και τελείωσε το 1950.

Μπαίνοντας στο Μοναστήρι της Αγίας Λαύρας υπάρχει και το Μουσείο του Μοναστηριού, όπου φυλάσσεται πολυτιμότεος θησαυρός, το Λάβαρο της Ορκωμοσίας των αγωνιστών του 1821. Τέλος, μέσα στη βιβλιοθήκη εκτός από τα υπόλοιπα κειμήλια υπάρχουν και βιβλία, από τα οποία το αρχαιότερο χρονολογείται στο 1502.

Ο Θρησκευτικός τουρισμός στα Μοναστήρια των Καλαβρύτων χρόνο με τον χρόνο αυξάνεται και αυτό φαίνεται από εκδρομές ομάδων από οποιαδήποτε περιοχή και χώρα, οι οποίοι δείχνουν μεγάλο ενδιαφέρον για την ιστορία της κάθε Μονής.

Έτσι, βλέπουμε πως και ο θρησκευτικός τουρισμός προστίθεται ως μία άλλη εναλλακτική μορφή τουρισμού, η οποία συμβάλει και αυτή στην ανάπτυξη του Δήμου Καλαβρύτων.

1.5. Αγροτικός Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Καλαβρύτων

Η ανάπτυξη του Α.Γ.Σ Καλαβρύτων ήταν σταδιακή και επιτυχής. Το 1972 πάρθηκε απόφαση για την ίδρυση του εργοστασίου για την παραγωγή τυροκομικών προϊόντων και το 1974 το εργοστάσιο ξεκίνησε την παραγωγή κυρίως βαρελίσιας φέτας που είναι γνωστή ως «ΦΕΤΑ Καλαβρύτων». Η δημιουργία του εργοστασίου έχει συντελέσει ακόμα και στην αύξηση του εισοδήματος των κτηνοτρόφων όλης της περιοχής.

Η πορεία της επιχείρησης είχε άνοδο χρόνο με το χρόνο. Από το 1982 έως και το 2007 ο Συνεταιρισμός έκανε την ένταξή του σε τέσσερα αναπτυξιακά και επενδυτικά προγράμματα, αλλά ταυτόχρονα γινόταν και προσπάθεια για τον εκσυγχρονισμό του τυροκομείου, αλλά και να δημιουργηθούν νέες σύγχρονες.

Ο Α.Γ.Σ Καλαβρύτων το 1986 δημιούργησε μία μονάδα παραγωγής φυραμάτων στα Καλάβρυτα και άλλη μία στην περιοχή της Κλειτορίας το 2004. Το 2003 δημιουργήθηκε μονάδα βιολογικού καθαρισμού και το 2002 ξεκίνησε η υλοποίηση επένδυσης μονάδος επεξεργασίας πρωτεϊνών που είχε την επωνυμία Αχαϊκές Πρωτεΐνες από έναν ιδιώτη επιχειρηματία και τέθηκε το 2004 σε λειτουργία.

Από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, τον Δεκέμβριο του 2011, υποβλήθηκε το νέο επενδυτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του μέτρου 123^A του προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013, για την ανάπτυξη της ζώνης

γάλακτος της όλης περιοχής των Καλαβρύτων και τον εκσυγχρονισμό του τυροκομικού εργοστασίου.

Τον Μάρτιο του 2012 ξεκίνησε η προσαρμογή στις διατάξεις του Νόμου 4015/2001 και τελείωσε το 2013, όπου η Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού αποφάσισε την μετατροπή της επιχείρησης σε πρωτοβάθμιο συνεταιρισμό. Τα προγράμματα στα οποία έχει υπάρξει και έγκριση από το ΥΠΑΑΤ θα δώσουν τη δυνατότητα στον συνεταιρισμό να βελτιώσει τη ζώνη γάλακτος και να εκσυγχρονίσει τις παραγωγικές εγκαταστάσεις του τυροκομείου και ακόμα να αναβαθμίσει τη μονάδα βιολογικού καθαρισμού.

Επιπλέον, το 1983 ο Α.Γ.Σ Καλαβρύτων ξεκίνησε την συνεργασία του με την αλυσίδα λιανικού εμπορίου «Σκλαβενίτης» και έγιναν ακόμα πιο γνωστά τα προϊόντα που παράγει η επιχείρηση.

Τέλος, εκτός από τη συνεργασία με τον Σκλαβενίτη, ο Συνεταιρισμός έχει και άλλες αρκετές συνεργασίες ακόμα και με εταιρείες του εξωτερικού. Η συνεχής άνοδος και επιτυχία του Α.Γ.Σ Καλαβρύτων δίνει τη δυνατότητα στην επιχείρηση να κάνει ακόμα μεγαλύτερα πράγματα, αλλά και βοηθά τον Δήμο Καλαβρύτων να γίνει ακόμα πιο γνωστός με βάση τα προϊόντα που παράγει.

1.6. Βιολογική Γεωργία και Κτηνοτροφία

Όλο και περισσότεροι παραγωγοί ασχολούνται με τη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία, διότι η ζήτηση για βιολογικά προϊόντα με τον καιρό όσο πάει και αυξάνεται. Για την διευκόλυνση όσων θέλουν να ασχοληθούν στον τομέα της βιολογικής κτηνοτροφίας - γεωργίας έχουν ανακοινωθεί επιδοτούμενα προγράμματα σε κάθε Περιφέρεια και έτσι υπάρχει και πιστοποίηση και έλεγχος για όλα τα βιολογικά προϊόντα.

Στην περιοχή της Κλειτορίας πραγματοποιήθηκε ημερίδα με θέμα τη Βιολογική Γεωργία και Κτηνοτροφία για τη σωστή και κατάλληλη ενημέρωση και

προς τους νέους, οι οποίοι θέλουν να ασχοληθούν με την καλλιέργεια, την μελισσοκομία αλλά και με την κτηνοτροφία.

Στις 10 Ιουνίου 2013 για όσους ήθελαν να ασχοληθούν με τα γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα, υπήρχε εν ισχύ ο νέος Επενδυτικός Νόμος 4146/2013, σύμφωνα με τον οποίο είχαν τη δυνατότητα να υποβάλλουν επενδυτικές προτάσεις, οι οποίες θα αφορούσαν τη καλλιέργεια, την παραγωγή και την μεταποίηση - εκτροφή αγροτικών προϊόντων.

Με τον καιρό το ενδιαφέρον για τέτοιου είδους δραστηριότητα έγινε αρκετά μεγάλο και με βάση τη ζήτηση που επικρατεί για τα βιολογικά προϊόντα, τα οποία αποτελούν πηγή οικονομικής ανάπτυξης για κτηνοτροφικές περιοχές όπως ο Δήμος Καλαβρύτων, διοργανώνονται αρκετές ημερίδες αλλά και προγράμματα που δίνουν τη δυνατότητα ανάπτυξης στους παραγωγούς αλλά και στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου.

1.7. Σπήλαιο Λιμνών

Το Σπήλαιο διαθέτει έντονο αρχαιολογικό ενδιαφέρον διότι στην είσοδό του έχουν βρεθεί σκελετικά λείψανα ανθρώπων και ζώων διάφορων εποχών.

Το Σπήλαιο Λιμνών είχε αρχίσει ήδη να παίρνει μία όμορφη όψη. Όλο και περισσότεροι επισκέπτες έδειχναν ενδιαφέρον για το όμορφο δημιούργημα της φύσης και έτσι η αύξηση του τουρισμού δεν άργησε να έρθει. Το Σπήλαιο παραμένει όλο το χρόνο ανοιχτό για τους επισκέπτες του και για την ευκολότερη πρόσβαση των επισκεπτών δημιουργήθηκε μία τεχνητή είσοδος που οδηγεί κατευθείαν στο χώρο.

Επιπλέον, για να γίνεται η ξενάγηση πιο εύκολα στα τμήματα υπάρχουν σημεία -στάσεις με λατινικά γράμματα. Στη συνέχεια τον Μάιο του 2001 αξιοποιήθηκε και δόθηκε στους επισκέπτες το νέο τμήμα. Έχουν δημιουργηθεί κρεμαστές γέφυρες, οι οποίες δίνουν την εντύπωση στους επισκέπτες πως βρίσκονται σε έναν πλωτό διάδρομο.

Η πρόσβαση στον εξωτερικό χώρο του Σπηλαιού είναι εύκολη. Ακόμα, μέσω της ιστοσελίδας όσοι ενδιαφέρονται έχουν τη δυνατότητα να ενημερωθούν για το κόστος των εισιτηρίων, τις ώρες λειτουργίας αλλά και για τις προσφορές που υπάρχουν σε ομάδες επισκεπτών αλλά και σε οικογένειες. Μέσα από διαφημίσεις αλλά και εκπομπές το Σπήλαιο γίνεται χρόνο με τον χρόνο πιο γνωστό.

Η ανάπτυξη και το ότι το Σπήλαιο Λιμνών γίνεται ολοένα και πιο γνωστό σε επισκέπτες δίνει στον Δήμο Καλαβρύτων έναν αέρα αύξησης του τουρισμού του γιατί ομάδες αλλά και οικογένειες πηγαίνουντας σε αυτό συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη του Δήμου.

1.8. Εφαρμογές ηλιακής και αιολικής ενέργειας στον Δήμο Καλαβρύτων

Αυτή η μορφή ανάπτυξης της τοποθέτησης φωτοβολταϊκών αλλά και ανεμογεννητριών χρόνο με το χρόνο αρχίζει να αυξάνεται ομαλά στο Δήμο Καλαβρύτων.

Με την υπογραφή του υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κ. Μάκη Παπαγεωργίου στο σχέδιο για την τοποθέτηση φωτοβολταϊκών στους αγρότες, κτηνοτρόφους και αλιείς συνεχίζεται η ανάπτυξη αυτής της μορφής ενέργειας στην περιοχή. Με το συγκεκριμένο σχέδιο όλοι οι παραγωγοί παίρνουν το δικαίωμα εγκατάστασης μικρών φωτοβολταϊκών συστημάτων στο χωράφι, στο θερμοκήπιο, στο στάβλο, στην πτηνοκτηνοτροφική μονάδα, αλλά και σε καταφύγια για να καλύψουν το μεγαλύτερο μέρος των ενεργειακών αναγκών τους, όπου η εγκατάστασή τους θα έχει ισχύ έως 20 κιλοβατώρες αλλά και μεγαλύτερης ισχύος, μόνο αν δεν ξεπερνά το 50% της συνολικής κατανάλωσης της εκμετάλλευσης. Ακόμα, για την εξυπηρέτηση όλων των παραγωγών, οι δηλώσεις για την τοποθέτηση των φωτοβολταϊκών είχαν πάρει και ορισμένη παράταση.

Η τοποθέτηση Αιολικού Πάρκου στην περιοχή της Κερπινής δεν είναι κατά τη γνώμη των κατοίκων σωστή, γιατί η τοποθέτηση των ανεμογεννητριών έχει ως αποτέλεσμα να υπάρχει λίγη ενέργεια και πολλά σκουπίδια, υπάρχει ηχητική

ρύπανση, υπάρχει εξαφάνιση γύρω από την περιοχή της πανίδας, της χλωρίδας αλλά και της κτηνοτροφίας και άλλα.

Παρόλα αυτά, ο Δήμος Καλαβρύτων συζητά με άλλους επενδυτές για την επιπλέον τοποθέτηση Αιολικού Πάρκου στην ευρύτερη περιοχή των Καλαβρύτων.

Τέλος, μία σημαντική οικονομική ενίσχυση ήταν οι επιστροφές χρημάτων σε πέντε περιοχές των Καλαβρύτων από τη ΔΕΗ για την ανεμογεννήτριες και αυτό έγινε γνωστό με την υπογραφή στην απόφαση ΥΑΠΕ/Φ1/οικ29287(ΦΕΚ Β'/3005/2011) που είχε υπογράψει ο υφυπουργός κ. Γιάννης Μανιάτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων: Ιδιαίτερα θετικά τα οικονομικά αποτελέσματα της λειτουργίας του, από Δεκέμβριο 2014 έως Απρίλιο 2015.

Ιδιαίτερα θετικά, αποτιμώνται, τα οικονομικά στοιχεία και τα αποτελέσματα της λειτουργίας του Χιονοδρομικού Κέντρου Καλαβρύτων, κατά την, προηγούμενη χιονοδρομική περίοδο, από Δεκέμβριο 2014 έως Απρίλιο 2015. Το Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων, αποτελεί μια δημοτική επιχείρηση ανώνυμη εταιρεία του Δήμου Καλαβρύτων, με **αδιαμφισβήτητο και βαρύνοντα αναπτυξιακό και κοινωνικό χαρακτήρα, όχι μόνο για τα Καλάβρυτα, αλλά και για την ευρύτερη περιοχή.** Η λειτουργία του κάθε χρόνο προσφέρει, τα μέγιστα, στην τοπική οικονομία και κοινωνία, γιατί, από αυτή, διατηρείται και επιβιώνει μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων και επαγγελματιών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, εστιατόρια, ταβέρνες, πώληση τοπικών προϊόντων, κλπ.).

Λόγω των μεγάλων αποσβέσεων, που προκύπτουν, από την μεγάλη αξία των πάγιων περιουσιακών του στοιχείων, του μεγέθους του κόστους λειτουργίας του και του μικρού περιθωρίου κέρδους, που υφίσταται, **διαρκής προσπάθεια, καθημερινός αγώνας και στόχος της εταιρίας μας, είναι, να, έχουμε κάθε χρόνο λειτουργικά κέρδη** (κέρδη προ αποσβέσεων και φόρων- **EBITDA**), **ώστε να χρηματοδοτούνται οι αυξημένες ανάγκες συντήρησης και να καλύπτονται οι ανάγκες της, κατά την περίοδο που δεν έχει χιόνι και δεν εισπράττει έσοδα.** Η διαχειριστική περίοδος που έληξε (από 1-7-2014 έως 30-6-2015), **ήταν η αποδοτικότερη, διαχειριστικά, περίοδος, της τελευταίων χρόνων, γιατί:**

α) Είχαμε τα λιγότερα έξοδα λειτουργίας.

β) Είχαμε το χαμηλότερο ποσοστό των εξόδων επί του τζίρου (66,35%), καθόλα, τα τελευταία χρόνια της λειτουργίας του.

γ) Είχαμε το υψηλότερο ποσοστό των λειτουργικών κερδών επί του τζίρου (18,36%), καθόλα, τα τελευταία χρόνια της λειτουργίας του.

δ) Και τα παραπάνω διαμορφώθηκαν, ενώ, είχαμε τις λιγότερες μέρες λειτουργίας, για χιονοδρόμους, λόγω και του ότι, χάσαμε, την σημαντική περίοδο των ημερών των Χριστουγέννων, από την έλλειψη χιονιού.

Ακολουθούν, πίνακες και διαγράμματα, που δείχνουν την παραπάνω θετική αποτίμηση, των αποτελεσμάτων της τελευταίας χρήσης, που έληξε.

ΕΤΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	2011	2012	2013	2014	2015
ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΞΟΔΩΝ/ΤΖΙΡΟΥ%	71,49	68,67	74,57	70,2	66,35

ΕΤΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	2011	2012	2013	2014	2015
ΛΕΙΤ. ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	159573,87	249545,28	146054,67	163813,29	179917,37

Αγροτικός Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Καλαβρύτων

Σε χιλιάδες €	2010	2011	2012	2013	2014
Κύκλος εργασιών	17.978	18.553	18.840	21.226	22.158
Μικτά κέρδη	2.374	2.485	2.340	3.228	3.090
Κέρδη προ φόρων	1.353	1.501	1.037	1.823	1.721
Αποθεματικά προς διάθεση	-	-	-	-	3.488
Κέρδη μετά από φόρους	1.084	1.153	774	1.280	4.500
Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	1.555	1.506	1.506	174	321
Ίδια κεφάλαια	8.162	9.087	9.871	11.406	13.259

Δημοτικό Μουσείου Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται αναλυτικά κατ' έτος το σύνολο των επισκεπτών που έχουν περάσει από το Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος από το 2009 οπότε και ξεκίνησε να λειτουργεί έως και το Α' εξάμηνο του 2015.

2009 -> 10.790

2010 -> 17.428

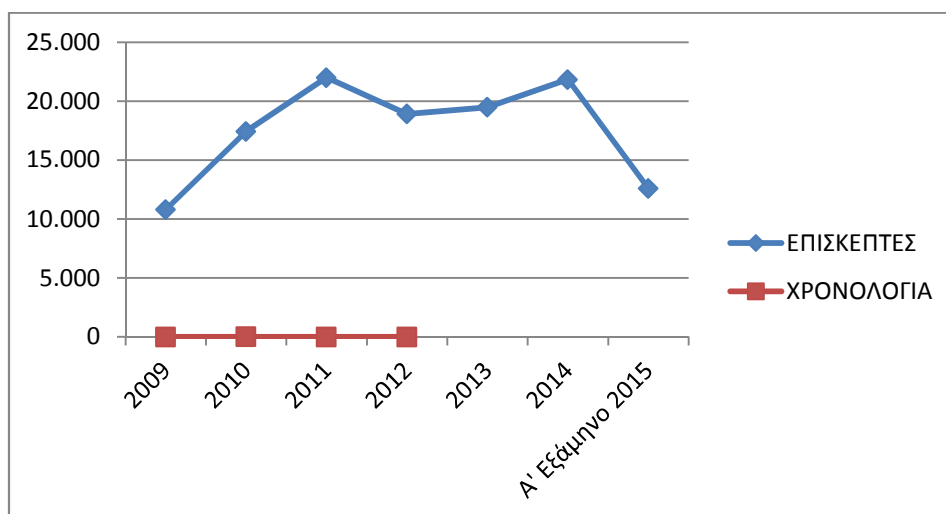
2011-> 21.992

2012 -> 18.910

2013 -> 19.479

2014 -> 21.830

Α' Εξάμηνο του 2015 -> 12.600

Β΄ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΜΟΡΦΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΜΕ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥΣ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

**ΘΕΜΑ: ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ -κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΖΟΥΡΑΣ (ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ)
στις 14 Οκτωβρίου 2015**

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ας μιλήσουμε πρώτα για το Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων. Εσείς από τότε που βρίσκεστε στη θέση του Δήμαρχου Καλαβρύτων ασχολείστε πιο ενεργά σε ότι αφορά το Χιονοδρομικό και έχετε κάποια θέση μέσα στη διοίκησή του;
2. Από τα χρόνια της δημιουργίας του Χιονοδρομικού γνωρίζετε τα στάδια ανάπτυξής του;
3. Ο τουρισμός λόγω του Χιονοδρομικού Κέντρου έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια αλλά δεν υπάρχει και κάποια πτώση τώρα λόγω της οικονομικής κρίσης που διανύουμε ως χώρα;
4. Τι ενέργειες έχουν γίνει για την ανάπτυξη του Χιονοδρομικού Κέντρου και τι ενέργειες για να γίνει πιο γνωστό σε περισσότερο κόσμο;
5. Υπάρχουν οικονομικά πακέτα προσφορών τα οποία θα πείσουν τους επισκέπτες να έρθουν στο βουνό;
6. Έχετε σκεφτεί άλλους τρόπους για την ανάπτυξη του έτσι ώστε την Χειμερινή σεζόν να προσελκύσει κόσμο το Χιονοδρομικό;
7. Πώς πιστεύετε ότι η ανάπτυξη του Χιονοδρομικού Κέντρου έχει βοηθήσει ακόμα και στην ανάπτυξη της περιοχής των Καλαβρύτων;
8. Τώρα, ως Δήμαρχος της περιοχής πείτε μου τι ανάπτυξη βλέπετε ότι υπάρχει στον τόπο και αν συμβάλλουν σημαντικά οι μορφές τουρισμού που διαθέτει η ευρύτερη περιοχή Καλαβρύτων;

9. Αυτό το χρονικό διάστημα που είστε στη θέση του Δήμαρχου, τι ενέργειες έχουν γίνει για την ανάπτυξη του τόπου και υπάρχει κάποιος τρόπος διαφήμισης έτσι ώστε να αναπτυχθεί ο τουρισμός όλους τους μήνες του χρόνου;

10. Υπάρχουν ιδέες και σκέψεις για την πορεία του τόπου, τη σωστή και ομαλή ανάπτυξή του;

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Βεβαίως και τώρα μέσα από την θέση του Δήμαρχου της περιοχής ασχολούμαι πιο ενεργά σε ότι ενέργειες αφορούν το Χιονοδρομικό Κέντρο αλλά ακόμα περισσότερο έδινα βάση γιατί ήμουν και ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του.

2. Τα χρόνια δημιουργίας του Χιονοδρομικού Κέντρου αλλά και την σταδιακή του ανάπτυξη τα γνωρίζω προτού βρεθώ στη θέση που είμαι σήμερα ως απλός πολίτης του τόπου αλλά και τώρα τα γνωρίζω και πιο ουσιαστικά εφόσον είμαι και υπεύθυνος λειτουργίας του Χιονοδρομικού.

3. Το Χιονοδρομικό Κέντρο είναι ένας μεγάλος αναπτυξιακός πόλος για την περιοχή και με επίκεντρο αυτό αναπτύχθηκαν αρκετές τουριστικές επιχειρήσεις, καταστήματα, ταβέρνες ξενοδοχεία και άλλα. Παρόλα αυτά , η κρίση σαφώς και έχει επηρεάσει τη τουριστική κίνηση στην περιοχή αλλά γίνονται προσπάθειες να μην υπάρξουν σοβαρές επιπτώσεις στην τοπική οικονομία. Οι προσπάθειες είναι η μείωση των τιμών σε ξενοδοχεία, ταβέρνες, να υπάρχουν οικονομικά προγράμματα και προσφορές για να προσελκύεται ο κόσμος και προς το Χιονοδρομικό με παράλληλη τη διατήρηση ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών.

4. Το Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων εδώ και τριάντα χρόνια περίπου έχει καλές εγκαταστάσεις αλλά λίγο παλιές. Έχουν εκπονηθεί μελέτες για τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό με νέους αναβατήρες και εγκαταστάσεις. Στο μεταξύ γίνονται επενδύσεις στη συντήρηση των υπάρχοντων εγκαταστάσεων για να

είναι ασφαλής και αξιόπιστες οι εγκαταστάσεις προς τους επισκέπτες του βουνού. Όλα αυτά, με μία πολιτική προβολής και διαφήμισης των δραστηριοτήτων του Χιονοδρομικού, που κάνουμε και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης αλλά και Κοινωνικής Δικτύωσης μέχρι τώρα έχουν ως αποτέλεσμα να κρατηθεί το Χιονοδρομικό και η πελατεία του σε καλά επίπεδα παρά τη κρίση και τα οικονομικά του αποτελέσματα να είναι κερδοφόρα.

5. Κάθε χρόνο και όλη τη Χειμερινή σεζόν που είναι σε λειτουργία το Χιονοδρομικό Κέντρο υπάρχουν αρκετές αι ελκυστικές προσφορές για τους επισκέπτες. Μία ιδανική προσφορά για τους λάτρεις των χειμερινών σπορ είναι η αιτήσια κάρτα όπου όποιος την προμηθευτεί έως τα τέλη Σεπτεμβρίου την αποκτά στην μισή τιμή σε σχέση με την αρχική τιμή που έχει. Ακόμα, υπάρχουν πακέτα από 25 έως 35 € με καλές παροχές από τη Δευτέρα έως και την Πέμπτη και τέλος υπάρχουν και οικογενειακά πακέτα και κάρτες για έκπτωση σε ομάδες που επισκέπτονται το Χιονοδρομικό Κέντρο.

6. Υπάρχουν αρκετές σκέψεις για την ανάπτυξη του Χιονοδρομικού και την προσέλκυση περισσότερου κόσμου όπως οι περισσότερες μορφές προβολής και διαφήμισης αυτού. Ακόμα, η βελτίωση των εγκαταστάσεων για περισσότερες πίστες σε έκταση και ομορφιά αλλά και η δυνατότητα δημιουργίας συγκοινωνιακής γραμμής από τα Καλάβρυτα προς το Χιονοδρομικό με χαμηλό κόμιστρο.

7. Το Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων έχει μία τουριστική σημαντική υποδομή και είναι το μοναδικό στην Πελοπόννησο και στη Δυτική Ελλάδα. Τα προηγούμενα χρόνια αλλά και τώρα τόσο οι πολίτες όσο και οι επισκέπτες είχαν και έχουν τάση προς την άθληση μέσα από το Χιονοδρομικό και όλο αυτό έδωσε σαν αποτέλεσμα την ανάπτυξη στην περιοχή μας όπου πιστεύουμε να συνεχιστεί. Όπως είπα και παραπάνω το Χιονοδρομικό έδωσε βήμα στην περιοχή των Καλαβρύτων για ανάπτυξη όπως ξενοδοχειακές μονάδες, καταστήματα, εστιατόρια και άλλα.

8. Στην ευρύτερη περιοχή των Καλαβρύτων δύο είναι οι μορφές ανάπτυξης, η τουριστική και η αγροκτηνοτροφική που είναι και οι πόροι επιβίωσης για τους κατοίκους. Η τουριστική ανάπτυξη έχει φέρει μεγάλα τουριστικά έργα και υποδομές που έχουν συμβάλει σημαντικά στο επίπεδο που έχει το Χιονοδρομικό Κέντρο, τα Σπήλαια Λιμνών, το Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος, ο Οδοντωτός Σιδηρόδρομος και άλλα.

9. Όλο αυτό το διάστημα που βρίσκομαι σε αυτή τη θέση έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές ενέργειες για την ανάπτυξη του τόπου, όπως μέσα από δράσεις προβολής με μικρό κόστος αλλά με μεγάλη εμβέλεια και σε κάθε κίνηση του Δήμου μας κάνουμε αναφορά στα κοινωνικά, πολιτιστικά και ιστορικά σημεία της περιοχής όλης. Ακόμα, η δημιουργία ονόματος των Καλαβρύτων με άξονες την ιστορία, τα τοπία και τα αναπτυξιακά έργα που έγινε αναφορά παραπάνω όπως το Χιονοδρομικό Κέντρο και άλλα έχουν βοηθήσει στην ακόμα μεγαλύτερη ανάπτυξη της περιοχής των Καλαβρύτων μέσα στα χρόνια.

10. Έχουμε ορισμένες σκέψεις για τη σωστή και ομαλή ανάπτυξη του τόπου όπως η αξιοποίηση που χρηματοδοτούνται από το νέο ΕΣΠΑ με θέμα την αναβάθμιση υποδομών και έργων, τη βελτίωση του οδικού δικτύου, τη προώθηση και προβολή τουριστικών, ελκυστικών και εναλλακτικών δράσεων όπως για παράδειγμα ορειβατικές δράσεις και ποδηλατικές, τον αγροτουρισμό και άλλες.

**ΘΕΜΑ: ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΑΛΑΒΡΥΤΙΝΟΥ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΟΣ -
κ.ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΩΤΕΙΝΟΠΟΥΛΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΜΟΥΣΕΙΟΥ) στις 19
Οκτωβρίου 2015**

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποιος είναι ο ρόλος του Μουσείου στην καλλιέργεια της Ιστορικής συνείδησης των επισκεπτών;
2. Υπάρχει κάποιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τους μαθητές που επισκέπτονται το Μουσείο;
3. Με ποιους άλλους φορείς έχετε συνεργαστεί;
4. Πως σκέφτεστε ότι μπορεί να γίνει περισσότερο γνωστό το Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος;

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Το Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος έχει ως θέμα το Καλαβρυτινό Ολοκαύτωμα και μία σειρά ιστορικών γεγονότων που συνέβησαν στην επαρχία Καλαβρύτων κατά τη διάρκεια της Ιταλικής και Γερμανικής κατοχής και ιδιαίτερα τον Δεκέμβρη του 1943.

Ως Καλαβρυτινό Ολοκαύτωμα χαρακτηρίζεται η μαζική εκτέλεση όλου του ανδρικού πληθυσμού των Καλαβρύτων από τα Γερμανικά στρατεύματα κατοχής την 13/12/1943, η ταυτόχρονη ομηρία των γυναικόπαιδων στο Δημοτικό Σχολείο των Καλαβρύτων, η λεηλασία και πυρπόληση των σπιτιών της πόλης. Όμως το Ολοκαύτωμα των Καλαβρύτων ορίζεται και από άλλες μαζικές εκτελέσεις και καταστροφές, που διεξήχθησαν -με τον ίδιο ή παραπλήσιο τρόπο- σε χωριά της επαρχίας Καλαβρύτων.

Το Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος παρουσιάζει έναν ιδιόμορφο χαρακτήρα και ορισμένες ιδιαιτερότητες οι οποίες προκύπτουν από το θέμα του. Σε σχέση με το μεγαλύτερο ποσοστό των Ελληνικών Μουσείων, τα οποία έχουν ευρύ θέμα, το συγκεκριμένο Μουσείο που έχει θέμα περιορισμένης διάρκειας, το

διαφοροποιεί από τα άλλα, γιατί έχει βιωματικό, αντιεμπορικό και «δυσάρεστο» χαρακτήρα.

Σε τοπικό επίπεδο, είναι εμφανές ότι το Μουσείο μπορεί να διαδραματίσει το ρόλο ενός πυρήνα μνήμης των "κακών", των δεινών δηλ. που υπέστη ο πληθυσμός των Καλαβρύτων και της ευρύτερης περιοχής. Τα γεγονότα αυτά είναι ζωντανά για τους κατοίκους, καθώς είναι νωπές ακόμη οι μνήμες του. Κινδυνεύουν όμως να σβήσουν μαζί με τους τελευταίους επιζώντες του Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος και να ξεχασθούν από τις επερχόμενες γενιές.

Το Μουσείο όμως μπορεί ν' αποτελέσει κι έναν πυρήνα μνήμης των "καλών", όλων αυτών των αναμνήσεων της ειρηνικής προπολεμικής ζωής, που κάηκαν μαζί με τα σπίτια της πόλης και επισκιάστηκαν από τον αγώνα της επιβίωσης, αλλά που ανασυγκροτούνται από τις φωτογραφίες και τα λιγοστά αντικείμενα που σώθηκαν. Έτσι, το Μουσείο θα συνεισφέρει στην συγκρότηση του παρελθόντος της τοπικής κοινωνίας και κατ' επέκταση στη συνειδητοποίηση της ταυτότητάς της.

Ο ρόλος του Μουσείου όμως δεν περιορίζεται στο τοπικό επίπεδο. Αποτελώντας το πρώτο Ελληνικό μουσείο ολοκαυτώματος μπορεί να διαδραματίσει παράλληλα έναν ρόλο σε εθνικό επίπεδο. Ως περίπτωση ομαδικής σφαγής και ολικής καταστροφής από τον Γερμανικό στρατό κατοχής, το Καλαβρυτινό Ολοκαύτωμα μπορεί ν' αποτελέσει παράδειγμα των θυσιών του Ελληνισμού κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο ρόλος του όμως αυτός ενισχύεται και από τη γενική ταυτότητα των Καλαβρύτων, μιας πόλης με έντονη ιστορική ταυτότητα και ιδιαίτερο εθνικό χαρακτήρα, που τα τραγικά γεγονότα την μετέβαλαν από ηρωική σε μαρτυρική-

Τέλος, σε διεθνές επίπεδο το Μουσείο αποτελεί ίσως το πρώτο μη-Εβραϊκό μουσείο ολοκαυτώματος, μιας σφαγής που εκτελέστηκε ως πράξη αντιποίνων εις βάρος άμαχου πληθυσμού και όχι δίωξης συνεπούς προς μια φυλετική φιλοσοφία εκκαθαρίσεων. Επίσης, αν και το περιορισμένο τοπικά και χρονικά θέμα του έρχεται σε αντιδιαστολή με έναν διεθνή ρόλο, το Καλαβρυτινό Μουσείο και μέσα απ' αυτό το Καλαβρυτινό Ολοκαύτωμα μπορεί να λειτουργήσει ως δείγμα της μιλιταριστικής φιλοσοφίας και πρακτικής που ακολουθήθηκε κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και να

μεταφέρει ένα ευρύτερο αντιπολεμικό μήνυμα.

Επομένως, το Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος μπορεί να αποτελέσει **έναν φάρο διδασκαλίας, ένα μέσο φώτισης και ιστορικής γνώσης, ένα τόπο «διάσωσης της ιστορικής μνήμης»**, έναν τόπο που θα **μετατρέπει** αυτή την μνήμη **σε φωνή και σε διαμαρτυρία** ενάντια στο έγκλημα, στην βία και τον φασισμό, που θα **ενδυναμώνει** την ιστορική συνείδηση προς όφελος **της ειρήνης** και των **δικαιωμάτων** των ανθρώπων και των λαών.

2. Ναι, βεβαίως και υπάρχουν εκπαιδευτικά προγράμματα για τους μαθητές της Α/βάθμιας και Β/βάθμιας Εκπαίδευσης. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα που έχει εκπονήσει το Δημοτικό μουσείο σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς των παραπάνω βαθμίδων της εκπαίδευσης, έχουν εγκριθεί με την γνωμοδότηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής(πράξη 25/2013 του Δ.Σ)- το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων με την υπ' αριθμό 15274/Γ2/17-10-2013 απόφασή του,

Όπως είναι γνωστό, η διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας σε πρωτογενείς χώρους ιστορικής αξίας, όπως είναι ο Τόπος Θυσίας και το Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος, ενισχύει την καλύτερη μετάδοση και την αποτελεσματικότερη κατάκτηση της ιστορικής γνώσης. Με την ενσωμάτωση της διδασκαλίας του ιστορικού μαθήματος στους χώρους αυτούς, η πρόσληψη γνώσης αποκτά νέες δυναμικές, προάγοντας τις αρχές της βιωματικής μάθησης.

Επίσης, στα πλαίσια της διαθεματικής και διεπιστημονικής προσέγγισης, προτείνεται επίσης η εκπόνηση από τους μαθητές περαιτέρω συνθετικών-δημιουργικών εργασιών, οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα «προέκτασης» της επίσκεψης και σύνδεσής της με θέματα που παρουσιάζουν αυξημένο ενδιαφέρον για τους μαθητές, για την κοινωνία και τον πολιτισμό γενικότερα (:ανθρωπισμός και ανθρώπινα δικαιώματα, εξαχρείωση του ανθρώπου στον πόλεμο, διεθνές δίκαιο, φασιστικές και ακραίες ιδεολογίες).

3. Οι φορείς με τους οποίους έχουμε συνεργαστεί και μας έχουν βοηθήσει σε κάθε στάδιο ανάπτυξης του Μουσείου είναι οι ακόλουθοι:

- ✓ Με το Υπουργείο Πολιτισμού.
- ✓ Με τον Δήμο Καλαβρύτων
- ✓ Με το Υπουργείο Παιδείας
- ✓ Με σχολεία της Α/βάθμιας και Β/βάθμιας Εκπαίδευσης.
- ✓ Με την Ένωση Θυμάτων Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος.
- ✓ Με τις Ενώσεις Καλαβρύτων-Αθηνών και Πατρών
- ✓ Με την Κοινωφελή Επιχείρηση Σπήλαια Λιμνών
- ✓ Με το Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων
- ✓ Με το Διεθνές Ίδρυμα Γιάννη και Λένας Στρέφη-Κουτσοχέρα
- ✓ Με το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος.
- ✓ Με τον Πολιτιστικό Σύλλογο του Σκεπαστού.
- ✓ Με την ΤΡΑΙΝΟΣΕ
- ✓ Με τον Σύλλογο Ξενοδόχων και Τουριστικών Καταλυμάτων

Καλαβρύτων

4. Για την ανάδειξη και τη μεγαλύτερη, ευρύτερη και αποτελεσματικότερη διάχυση των ιδεών, αξιών και μηνυμάτων του Μουσείου Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος, έχουμε εγγράψει στην ατζέντα των προτεραιοτήτων μας τα παρακάτω:

- α. Ψηφιοποίηση
- β. Τεκμηρίωση των αρχείων του Μουσείου
- γ. Ανάπτυξη προηγμένου ιστότοπου
- δ. Προγράμματα πολιτιστικής εκπαίδευσης
- ε. Εικονική ξενάγηση

α. Τα Ιστορικά στοιχεία του Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος είναι άκρως σημαντικά για την παγκόσμια ιστορική –πολιτιστική κληρονομιά, καθώς και για τις μελλοντικές κοινωνικές εξελίξεις. Με την υλοποίηση(ψηφιοποίηση) του συγκεκριμένου αυτού έργου-προγράμματος θα επιδιωχθεί τα στοιχεία αυτά να διασωθούν, να διατηρηθούν επ’ αόριστον, να προβάλλονται σε παγκόσμιο επίπεδο, να συμβάλλουν στη σωστή μόρφωση και εκπαίδευση των νέων, στην ενίσχυση αρχών και αξιών, ακόμα και στην ανάδειξη και οικονομική ενίσχυση του Δημοτικού Μουσείου και της περιοχής των Καλαβρύτων.

β. **Επιστημονική τεκμηρίωση υλικού**, δηλαδή συνοδευτική πληροφορία για κάθε συγκεκριμένο στοιχείο (π.χ. μια εικόνα ή ένα έγγραφο). Η τεκμηρίωση είναι απαραίτητη ώστε αφενός να υπάρχει οργανωμένη αποθήκευση και εύκολη ανεύρεση όλου του υλικού, αφ’ ετέρου δε, να εμφανίζεται κάθε στοιχείο εύκολα, όταν κάποιος (από οποιοδήποτε μέρος του κόσμου) αναζητήσει σχετική πληροφορία μέσα από το Διαδίκτυο (Internet).

γ. **Ανάπτυξη προηγμένου Ιστοτόπου – κόμβου Διαδικτύου**, με τη χρήση διεθνών προτύπων (standards) που εξασφαλίζουν την ανάδειξη του ιστοτόπου σε παγκόσμιο επίπεδο, την εύκολη ανεύρεση του υλικού του Μουσείου καθώς και την ευχρηστία και ποιότητα του ιστοτόπου.

δ. Ανάπτυξη προγραμμάτων πολιτιστικής εκπαίδευσης για το Μουσείο

Με στόχο τη διεύρυνση του μαθητικού κοινού που θα επισκέπτεται το Μουσείο θα αναπτυχθούν εκπαιδευτικά προγράμματα πολιτιστικής εκπαίδευσης για όλες τις ηλικιακές ομάδες του δημοτικού σχολείου κυρίως.

Επιπλέον θα δημιουργηθεί πολιτιστικό δίκτυο σχολικών μονάδων που θα ασχολούνται ετησίως με το αντικείμενο του Μουσείου, ενώ θα αξιοποιηθούν και δυνατότητες διεύρυνσης του δικτύου πανευρωπαϊκά μέσω της πλατφόρμας e-twinning και των προγραμμάτων Erasmus+, ώστε να διασυνδεθούν περιοχές ανά την Ευρώπη, οι οποίες έχουν βιώσει ανάλογα ολοκαυτώματα.

Κατ’ αυτόν τον τρόπο στοχεύουμε στη διαρκή επισκεψιμότητα του Μουσείου μαθητικό δυναμικό εγχώριο αλλά και ευρωπαϊκό.

ε. Ανάπτυξη εφαρμογής πολιτιστικής διαδρομής (εικονική ξενάγηση)

Θα δημιουργηθεί μια ψηφιακή ξενάγηση εντός του Μουσείου αλλά και διασύνδεσης αυτού με τα περιβάλλοντα μνημεία που το πλαισιώνουν και συνδέονται με το γεγονός του Ολοκαυτώματος. Τα γεγονότα που αποτελούν το αντικείμενο του μουσείου είναι γεωγραφικά διασπαρμένα στην πόλη των Καλαβρύτων. Τα σημεία ενδιαφέροντος βρίσκονται εντός του Μουσείου, στον περιβάλλοντα χώρο αυτού αλλά και στον τόπο Θυσίας.

Το έργο αυτό έχει σκοπό να ενώσει όλα τα σημεία ενδιαφέροντος σε μια εφαρμογή πολιτιστικής διαδρομής που θα επιτρέψει στους επισκέπτες μέσω μιας βιωματικής περιήγησης στους χώρους αυτούς να αφομοιώσουν το σχετικό ιστορικό περιεχόμενο.

Εν κατακλείδι. Θεωρούμε ότι η υλοποίηση αυτού του έργου θα συμβάλλει, πρώτον, στην αναβάθμιση των παρεχόμενων Υπηρεσιών του Μουσείου και δεύτερον, θα μετατρέψει το Μουσείο σε **Ιστορικό Ερευνητικό Κέντρο Καλαβρύτων, ενέργεια αναγκαία και** απαραίτητη προκειμένου να διαφυλαχτούν τα ιστορικά αρχεία του τόπου, να διαδοθεί η ιστορική γνώση, να διατηρηθεί η ιστορική μνήμη, να καταγραφεί και αξιοποιηθεί προσφερόμενη σε κοινή χρήση, τόσο σε απλούς πολίτες όσο και σε ερευνητές και επιστήμονες, και το Μουσείο με παράλληλες εκδηλώσεις να αποκτήσει πέρα από την τοπική και εθνική εμβέλεια.

**ΘΕΜΑ: ΟΔΟΝΤΩΤΟΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ –
κ.ΑΛΕΞΗΣ ΛΕΧΟΥΡΙΤΗΣ (ΠΡΩΗΝ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ
ΟΔΟΝΤΩΤΟΥ) στις 7 Νοεμβρίου 2015**

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Πόσα χρόνια ασχολείστε με τον Οδοντωτό Καλαβρύτων;
2. Τι ενέργειες έχουν γίνει για την ανάπτυξή του;
3. Έχουν γίνει αρκετές διαφημίσεις για τον Σιδηρόδρομο του Οδοντωτού;
Τι αποτελέσματα έχετε δει από αυτές;
4. Ο τουρισμός τα τελευταία χρόνια έχει αναπτυχθεί κατά την άποψή σας;
Από ποια περιοχή-χώρα είναι οι περισσότεροι επισκέπτες;
5. Υπάρχουν πακέτα προσφορών για να προσελκύεται κόσμος να
επισκεφθεί αυτή την διαδρομή;
6. Υπάρχει συνεργασία του Φορέα Οδοντωτού με άλλους φορείς των
Καλαβρύτων και όχι μόνο;
7. Έχετε σκεφτεί άλλες ενέργειες για να γίνει πιο αναγνωρίσιμος ο
Οδοντωτός και έτσι να αναπτυχθεί και ο τουρισμός στον Δήμο Καλαβρύτων;

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Όταν υπήρχε ο Σύλλογος φίλων του Οδοντωτού ήμουν ο πρόεδρος.
Τώρα, είμαι ο δημιουργός της ιστοσελίδας <http://odontotos.com/> και απλά
ασχολούμαι ενεργά και μεμονωμένα σε ότι έχει να κάνει με τον Οδοντωτό.
2. Με το πέρασμα των χρόνων έχουν γίνει ενέργειες για την ανάπτυξη του
Οδοντωτού όπως η ολοκλήρωση το 2008 της γενικής ανακαίνισης της
Σιδηροδρομικής γραμμής, παρελήφθησαν οι πιο σύγχρονοι συρμοί οι οποίοι είναι
Ελβετικοί. Ακόμα, πραγματοποιήθηκε και ολοκληρώθηκε με επιτυχία η προσπάθεια

απόκτησης ατμομηχανής, κατασκευής του 1891 ώστε να επαναλειτουργήσει με δρομολόγια τουριστικού χαρακτήρα στην διαδρομή του Οδοντωτού. Από αυτές τις ατμομηχανές υπάρχουν τρεις σε όλο τον κόσμο όπου η πρώτη βρίσκεται στο εργοστάσιο κατασκευής CALL στη Γαλλία, η δεύτερη στην Αυστρία και η Τρίτη στον Σιδηροδρομικό Σταθμό Καλαβρύτων η οποία έχει διαφημιστεί από την ΤΡΑΙΝΟΣΕ στο περσινό διεθνές τουριστικό σαλόνι του Βερολίνου και του Λονδίνου και αυτό έγινε γιατί υπάρχει ζήτηση ανά τον κόσμο από φίλους του σιδηρόδρομου για διαδρομές που έχουν σε λειτουργία παλιούς ατμήλατους συρμούς.

3. Μέχρι και τη δημιουργία της ιστοσελίδας <http://odontotos.com/> υπήρχε ελάχιστη προβολή. Αφότου δημιουργήθηκε το site η ενημέρωση είναι άμεση και από τα στατιστικά στοιχεία που προέκυψαν η ιστοσελίδα στις 31/12/2014 έκλεισε με 1 εκατομμύριο προβολές και οι χώρες από τις οποίες προέρχονται οι προβολές είναι πολλές.. την τελευταία χρονιά μετά από πιέσεις στην ΤΡΑΙΝΟΣΕ δημιουργήθηκε έντυπο το οποίο διανέμεται στους σιδηροδρομικούς σταθμούς Καλαβρύτων και Διακοπτού. Την χρονιά αυτή που διανύουμε 2015 Ελληνικά και Διεθνή μέσα ενημέρωσης και ηλεκτρονικά πρόβαλαν τον Οδοντωτό με αφιερώματα και ολόκληρες εκπομπές γυρισμένες στην μαγευτική διαδρομή του, (Γερμανικά δίκτυα, Γαλλικά και όλα τα Ελληνικά).

4. Με την πάροδο του χρόνου ο τουρισμός στην ευρύτερη περιοχή των Καλαβρύτων έχει αναπτυχθεί αρκετά και σε αυτό βοήθησε και η μέχρι υπάρχων διαφημίσεις. Εκτός από Έλληνες τουρίστες που έρχονται από κάθε περιοχή , έχουμε και επισκέπτες από Ρωσία, Αμερική και από Ισραήλ και σε Πανεπιστήμιο της Ιαπωνίας υπάρχει περιοδικό με θέμα τον Σιδηρόδρομο του Οδοντωτού.

5. Για πρώτη φορά στην Ελλάδα δημιουργήθηκε το Kalavrita Citypass όπου έχει διάρκεια ενός μήνα και με αυτό ο επισκέπτης θα έχει τη δυνατότητα να επισκεφτεί τη διαδρομή του Οδοντωτού, τα Σπήλαια Λιμνών, το εναέριο λιφτ του Χιονοδρομικού Κέντρου και το Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος. Το συγκεκριμένο πακέτο έχει έκπτωση 40% και είναι πολύ πιο οικονομικό στον επισκέπτη από το να πήγαινε στο καθένα ξεχωριστά. Ακόμα από τη Δευτέρα έως και

την Παρασκευή στα ομαδικά εισιτήρια των έξι ατόμων και άνω υπάρχει έκπτωση 30% και σε μαθητές έως 12 ετών αλλά και σε Δημοτικά σχολεία υπάρχει έκπτωση 50%.

6. Η μόνη συνεργασία που υπάρχει του φορέα Οδοντωτού με άλλους είναι με τον Δήμο Καλαβρύτων ο οποίος εποπτεύει και το Χιονοδρομικό Κέντρο και το Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος αλλά και τώρα για πρώτη φορά υπάρχει συνεργασία με το Kalavrita Citypass που έγινε αναφορά πιο πάνω.

7. Έχω αρκετές σκέψεις και προτάσεις που μπορούν να βοηθήσουν στην ανάδειξη του Οδοντωτού που σαν αποτέλεσμα θα έχει την ανάπτυξη και του τουρισμού στο Δήμο.

- ✓ Μπορεί να λειτουργήσει με δρομολόγια η ατμομηχανή γιατί όπως είπα και πιο πάνω υπάρχουν τρεις στον κόσμο και η μία είναι στα Καλάβρυτα.

- ✓ Να υπάρξει η δυνατότητα μέσω του site <http://www.trainose.gr/> να πραγματοποιείται ηλεκτρονική προμήθεια εισιτηρίων.

- ✓ Να υπάρξει συνεργασία με τον Σύλλογο Ξενοδόχων των Καλαβρύτων και να έχουν προσφορές σε συνδυασμό με το Citypass και τέλος,

- ✓ Να γίνει ένα πακέτο εισιτηρίου Οδοντωτός-Προαστιακός σε ανταγωνιστική τιμή ώστε να γίνεται συνδυασμός δύο οικολογικών μέσων μεταφοράς.

**ΘΕΜΑ: ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ –ΚΑΘΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΑΣ ΛΑΥΡΑ
ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΕΥΣΕΒΙΟΣ στις 10 Νοεμβρίου 2015**

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Η ιστορία των δύο Μοναστηριών των Καλαβρύτων, τόσο της Αγίας Λαύρας όσο και του Μεγάλου Σπηλαίου είναι αρκετά μεγάλη και σημαντική. Πιστεύετε πως οι περισσότεροι άνθρωποι τόσο της περιοχής αλλά και εκτός έχουν γνώση αυτής;
2. Νομίζετε ότι μόνο τα βιβλία που υπάρχουν αλλά και το ίντερνετ είναι αρκετά έτσι ώστε να γίνουν γνωστά τα δύο αυτά Μοναστήρια;
3. Με το πέρασμα των χρόνων βλέπετε πως υπάρχει ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού στον τόπο και αν ναι κυρίως από τι εθνικότητας ανθρώπους;
4. Έχετε σκεφτεί τρόπους ανάπτυξης του Μοναστηριού έτσι ώστε να υπάρχει ανάπτυξη και στην ευρύτερη περιοχή;

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Σαφώς όπως είναι γνωστό η ιστορία των δύο αυτών Μοναστηριών είναι αρκετά μεγάλη και εξίσου σημαντική. Πιστεύω πως οι κάτοικοι της γύρω περιοχής των Καλαβρύτων, οι περισσότεροι σε μεγάλο βαθμό έχουν γνώσης της ιστορικότητας των δύο Μονών διότι η πρόσβαση σε αυτά είναι αρκετά εύκολη και μπορεί να γίνεται συχνά εφόσον κατοικούν στην περιοχή των Καλαβρύτων. Αντίθετα, οι επισκέπτες-προσκυνητές που έρχονται στα δύο αυτά Μοναστήρια δεν γνωρίζουν όλοι την ιστορία που τα βαραίνει αλλά πιστεύω πως αυτό είναι καθαρά θέμα προσωπικό και ο καθένας ξεχωριστά μπορεί να μάθει ψάχνοντας για αυτά που τον ενδιαφέρουν.
2. Θεωρώ πως η παροχή βιβλίων αλλά και η δυνατότητα πρόσβασης στον διαδικτυακό χώρο είναι αρκετά έτσι ώστε να γνωρίσουν αυτά τα δύο Μοναστήρια

περισσότεροι άνθρωποι και να μάθουν για την ιστορικότητά τους. Εγώ προσωπικά σε όλους τους προσκυνητές οι οποίοι ενδιαφέρονται κάνω ξενάγηση σε όλο το Μοναστήρι και στο Μουσείο που υπάρχει εντός για να τους βοηθήσω να καταλάβουν καλύτερα την ιστορία του Μοναστηριού.

3. Ανέκαθεν υπήρχε μεγάλη επισκεψιμότητα από προσκυνητές και απλούς επισκέπτες στις δύο Μονές. Αντίθετα όμως, πριν από είκοσι χρόνια που βρισκόμουν ήδη εδώ υπήρχε ακόμα περισσότερη προσέλευση και ενδιαφέρον και πολλοί επισκέπτες που τώρα στην περίοδο της οικονομικής κρίσης όπου διανύουμε σαν χώρα δεν είναι εύκολο να υπάρχουν τόσοι επισκέπτες όσοι υπήρχαν πιο παλιά. Παρόλα αυτά υπάρχει άνθιση του Θρησκευτικού - Προσκυνηματικού τουρισμού, γιατί έτσι με αυτή την έννοια νομίζω πως ακούγεται πιο όμορφα παρά να χαρακτηρίζουμε το προσκύνημα ως τουρισμό. Κατά βάση, οι επισκέπτες και προσκυνητές είναι από οργανώσεις εκδρομών που έχουν Θρησκευτικό χαρακτήρα και είναι καθαρά θρησκευτικά γκρουπ όπου έρχονται για τα Μοναστήρια και για να δουν και τον Τόπο Εκτέλεσης του 1943. Τέλος, τα δέκα τελευταία χρόνια υπάρχει αρκετά μεγάλο ενδιαφέρον από Ορθόδοξους Χριστιανούς από την Ανατολική Ευρώπη, ειδικά από τη Ρωσία.

4. Όπως ανέφερα και πιο πάνω, η οικονομική κρίση την συγκεκριμένη στιγμή δεν βοηθάει πολύ όχι μόνο την ανάπτυξη σε θέμα τουρισμού στα Μοναστήρια αλλά δεν βοηθά και τις πόλεις να αναπτυχθούν όσο θα ήθελαν. Άνθρωποι της περιοχής που ασχολούνται με την ανάπτυξη και την διαφήμισή της έχουν δημιουργήσει μόνοι τους ιστοσελίδα των Μοναστηριών για να την επισκέπτεται ο κόσμος και να ενημερώνεται. Εμείς σαν Μοναστήρι δεν δίνεται να έχουμε ιστοσελίδα και η χρήση του ίντερνετ που ίσως υπάρξει στην πορεία θα χρησιμεύει μόνο στο να ανταλλάσσεται αλληλογραφία στο εξωτερικό με άλλες Ορθόδοξες Χριστιανικές Μονές. Μία ιδέα για την ανάπτυξη του θρησκευτικού προσκυνηματικού τουρισμού είναι και η συνεργασία αλλά και η βοήθεια από τους τοπικούς παράγοντες, για παράδειγμα να δίνεται η δυνατότητα μέσω πακέτου προσφορών στους επισκέπτες η

διανυκτέρευση σε ξενοδοχειακές μονάδες και αυτό θα βοηθήσει και στην οικονομική ανάπτυξη του τουρισμού του Δήμου Καλαβρύτων.

**ΘΕΜΑ: ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ- κ. ΕΜ. ΚΑΣΣΑΛΙΑΣ (ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ)
στις 19 Νοεμβρίου 2015**

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Κύριε Κασσαλιά πόσο χρονικό διάστημα είστε στη θέση του διευθυντή του Συνεταιρισμού και όλο αυτό το διάστημα τι ενέργειες έχουν πραγματοποιηθεί για την ανάπτυξη της επιχείρησης;
2. Γνωρίζετε από τα πρώτα βήματα του Συνεταιρισμού τι ανάπτυξη έχει μέσα στα χρόνια;
3. Βρίσκεστε σε επικοινωνία με άλλους φορείς για να γίνει πιο γνωστός ο Συνεταιρισμός αλλά και τα προϊόντα που παράγει;
4. Υπάρχουν προοπτικές ανάπτυξης του Α.Γ.Σ. Καλαβρύτων;
5. Με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι η ανάπτυξη του Συνεταιρισμού έχει βοηθήσει και την περιοχή των Καλαβρύτων;

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Στη θέση του διευθυντή του Αγροτικού Γαλακτοκομικού Συνεταιρισμού Καλαβρύτων, βρίσκομαι πέντε χρόνια και έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές ενέργειες για την ανάπτυξη και την οργάνωση της επιχείρησης και θα σας κάνω μία αναφορά για τις κυριότερες.

Καταρχάς, η προσαρμογή στο Νόμο 4015/11 περί Συνεταιρισμών με τη μετατροπή της Ένωσης σε Πρωτοβάθμιο Συνεταιρισμό και την απορρόφηση 34

πρώην πρωτοβάθμιων Συνεταιρισμών μελών της Ένωσης (Σύγκλιση Γενικών Συνελεύσεων, λήψεις σχετικών αποφάσεων, σύμβαση συγχώνευσης, δημιουργία και έγκριση νέου καταστατικού, οικονομικές αποτιμήσεις της πρώην ΕΑΣ (Ένωση Αγροτικού Συνεταιρισμού) και των 34 πρωτοβάθμιων Συνεταιρισμών, διαδικασίες εκλογής νέου Διοικητικού Συμβουλίου και Εποπτικού Συμβουλίου), διαδικασία που διήρκησε περίπου δύο χρόνια.

Μία σημαντική ενέργεια ανάπτυξης ήταν η υποβολή, έγκριση και υλοποίηση Επενδυτικού Προγράμματος τελικού ποσού 3.350.000€ (μηχανολογικός εξοπλισμός, νέες γραμμές παραγωγής, παγολεκάνες, βυτία συλλογής γάλακτος, βαρέλια, αναβάθμιση βιολογικού καθαρισμού, νέο σύστημα πλυσίματος βυτίων, δεξαμενών και δικτύων, πρόσθετοι ψυκτικοί χώροι αποθήκευσης βαρελιών, διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου και άλλα).

Ακόμη, μία ενέργεια ανάπτυξης ήταν η δημιουργία Έργων Υποδομών (εγκατάσταση χρήσης υγραερίου, έγκριση από τη Δ.Ε.Η για υποσταθμό χαμηλής τάσεις, εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών παραγωγής ρεύματος στο Τυροκομείο και στα γραφεία της επιχείρησης. Στα πλαίσια της οργάνωσης του Συνεταιρισμού εντάσσονται οι αγγελίες, συνεντεύξεις και προσλήψεις προσωπικού 2011-2012 για την κάλυψη κενών σε θέσεις λογιστηρίου που δημιουργήθηκαν από τη συνταξιοδότηση υπαλλήλων του Συνεταιρισμού. Ανακατασκευάστηκαν τα παλαιά γραφεία του Συνεταιρισμού και δημιουργήθηκαν νέοι χώροι για το τμήμα ΟΣΔΕ, αρχείο και αίθουσα συγκεντρώσεων περίπου 100 ατόμων.

Έγινε επίσης νομιμοποίηση αυθαίρετων κατασκευών στο χώρο του τυροκομείου και στα υποκαταστήματα της Κλειτορίας και Δάφνης. Ενέργειες που στοχεύουν στην ανάπτυξη του Συνεταιρισμού ήταν οι καταχωρήσεις σημάτων του Συνεταιρισμού σε ΦΕΤΑ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ, Αφίρι και γίδινο τυρί, ήταν ακόμα η δημιουργία ιστοσελίδας του Συνεταιρισμού, η υλοποίηση προγράμματος ΟΠΕΚΕΠΕ για πολυτέκνους, ανέργους με φέτα ΠΟΠ, project καταγραφής μεγάλων κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων παραγωγών του Συνεταιρισμού.

Μεγάλη και επιτυχημένη ενέργεια για την ανάπτυξη της επιχείρησης είναι η προσπάθειές της στο άνοιγμα αγοράς με τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής με

εξαγωγή Φέτας ΠΟΠ αλλά και το ξεκίνημα εξαγωγών σε Αυστραλία με φέτα ΠΟΠ και γίδινο τυρί. Εξίσου σημαντική ενέργεια ήταν η δημιουργία στατιστικών δεδομένων (παραγωγής προϊόντων, πωλήσεων, αποθεμάτων, ζυγολογίων, δυναμικότητας παραγωγής και άλλα).

Τέλος, μία ακόμα ενέργεια σημαντική για τον Συνεταιρισμό Καλαβρύτων ήταν η λήψη του Ελληνικού σήματος στις συσκευασίες των προϊόντων της επιχείρησης και κατά τη διάρκεια της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης 2015 βραβεύτηκε ως μία από τις πρωτοπόρες Εταιρείες γαλακτοκομικών στην Ελλάδα. Το δικαίωμα χρήσης Ελληνικού σήματος απονέμεται σε εταιρείες οι οποίες παράγουν τα προϊόντα τους με Ελληνικές πρώτες ύλες και η χρήση του σήματος αποτελεί ένα καλό «διαβατήριο» ιδιαίτερα για τις εξαγωγές του Συνεταιρισμού.

2. Είχα σχετική γνώση της δραστηριότητας του Συνεταιρισμού την περίοδο 2004-2010, όταν σαν Γενικός διευθυντής της ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε είχα επικοινωνία με τον τότε Γενικό διευθυντή του Συνεταιρισμού κ. Θανάση Παπαδόπουλο, σε θέματα σχετικά με την εισκόμιση γάλακτος, τιμές πρώτης ύλης γάλακτος κλπ. Ο Συνεταιρισμός Καλαβρύτων από το 1967 που λειτούργησε είχε μία αύξηση του τζίρου του, σταθερά ανοδική πορεία βασισμένη πάντα στη βαρελίσια φέτα, με χρήση επενδυτικών προγραμμάτων για την δημιουργία ψυκτικών χώρων, συνεργασία με μονάδα επεξεργασίας πρωτεϊνών, δημιουργία βιολογικού καθαρισμού και συνεχή βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων του.

3. Με δεδομένο ότι ο Αγροτικός Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Καλαβρύτων στην εσωτερική αγορά προωθεί και διαθέτει τα προϊόντα του μέσω της αλυσίδας σούπερ-μάρκετ ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ και MACRO υπάρχει δέσμευση, για μη συνεργασία με άλλα κανάλια διανομής ή άλλες αλυσίδες.

4. Σημαντική προοπτική ανάπτυξης του Α.Γ.Σ Καλαβρύτων είναι το Επενδυτικό πρόγραμμα που υλοποιήθηκε για να δώσει τη δυνατότητα ανάπτυξης ποσοτικά και ποιοτικά του Συνεταιρισμού, (μεγαλύτερη ποσότητα εισκόμισης γάλακτος, μεγαλύτερο όγκο παραγωγής προϊόντων) και κυρίως ανάπτυξης της

εξωστρέφειας του Συνεταιρισμού με εξαγωγές (Η.Π.Α, Καναδά, Αυστραλία και αλλού) σε όγκους που θα αυξήσουν σημαντικά το μέγεθος του Συνεταιρισμού, τις αυξήσεις του και τα αποτελέσματά του.

5. Η περιοχή των Καλαβρύτων είναι κατά βάση μία ημιορεινή αγροτική περιοχή. Τα τελευταία χρόνια βεβαίως έχει αναπτυχθεί ο εσωτερικός τουρισμός βασισμένος στη λειτουργία του Χιονοδρομικού Κέντρου και έτσι μπορούμε να πούμε ότι αυτές οι δύο δραστηριότητες, η λειτουργία του Συνεταιρισμού και του Χιονοδρομικού Κέντρου στηρίζουν μεγάλο μέρος της οικονομικής δραστηριότητας και ανάπτυξης της περιοχής. Αξίζει να αναφερθεί ότι ο Συνεταιρισμός απασχολεί περίπου ογδόντα άτομα στη φουλ περίοδο παραγωγής, συνεργάζεται με περίπου χίλιους διακόσιους κτηνοτρόφους από τους οποίους οι τετρακόσιοι είναι μέλη του και από όλους συλλέγει το γάλα με ιδιωτικό στόλο, διαθέτει σύγχρονο εργοστάσιο παραγωγής τυροκομικών προϊόντων που λειτουργεί σύμφωνα με τις προδιαγραφές των Εθνικών κανονισμών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με εφαρμογή συστημάτων HACCP και ISO 9001 και ISO 22000 με ιδιόκτητη μονάδα ψυκτικών θαλάμων και μονάδα βιολογικού καθαρισμού. Εκτός από την ονομαστή παραδοσιακή βαρελίσια φέτα Καλαβρύτων (ΠΟΠ), παράγει επίσης κατσικίσιο τυρί, ημίσκληρο τυρί(ΑΦΙΠΙ), ανθότυρο, ξηρή και μαλακή μυζήθρα, πρόβειο γιαούρτι και βούτυρο γάλακτος.

Για την εξυπηρέτηση των κτηνοτρόφων διαθέτει δύο συγκροτήματα αποθήκευσης και παραγωγής μειγμάτων ζωοτροφών στα Καλάβρυτα - Κλειτορία, τέσσερα υποκαταστήματα εμπορίας ζωοτροφών, λιπασμάτων και πολλαπλαστικού υλικού στα Καλάβρυτα, Κλειτορία, Ψωφίδα και Δάφνη, καταστήματα πώλησης κτηνιατρικών και γεωργικών φαρμάκων στα Καλάβρυτα και ένα καλαισθητο πρατήριο λιανικής πώλησης των τυροκομικών προϊόντων στα Καλάβρυτα. Όλα τα παραπάνω αλλά και το καθένα ξεχωριστά, συμβάλλουν στην ανάπτυξη της περιοχής των Καλαβρύτων και βοηθούν άμεσα και την τόνωση της οικονομίας της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Τελειώνοντας την εργασία αυτή, θα αναφέρω, και με βάση τις συνεντεύξεις μερικών από τους σημαντικούς φορείς, προτάσεις για κάθε εναλλακτική μορφή οικονομικής δραστηριότητας οι οποίες θα βοηθήσουν στην ακόμα καλύτερη και πιο ομαλή ανάπτυξη του Δήμου Καλαβρύτων.

Ο Δήμος Καλαβρύτων έχει καθιερωθεί και είναι γνωστός ως ένας από τους ομορφότερους τουριστικούς Χειμερινούς προορισμούς. Οι γεωγραφικοί και οι οικονομικοί πόροι θέτουν ως στόχο την ανάπτυξη της πρωτογενούς παραγωγής και της τουριστικής δραστηριότητας της περιοχής, οι οποίες δραστηριότητες με την ανάπτυξή τους θα στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής.

Η περιοχή των Καλαβρύτων χαρακτηρίζεται από αρκετά συγκριτικά πλεονεκτήματα τα οποία την καθιστούν αρκετά ελκυστική για την προσέλκυση επισκεπτών και τη τουριστική ανάπτυξη. Υπάρχουν τοποθεσίες και μνημεία ιστορικού αλλά και θρησκευτικού ενδιαφέροντος, υπάρχει πλούσιο φυσικό περιβάλλον, σημαντική πολιτιστική παράδοση, ιστορικά σύμβολα με τεράστια σημασία για τον τόπο.

Τα παραπάνω πλεονεκτήματα που αναφέρθηκαν με τη σωστή χρήση, ανάδειξη, αξιοποίηση και πόσο μάλλον προστασία δίνουν τη δυνατότητα στην περιοχή να αποτελέσει τουριστικό προορισμό υπερεθνικής εμβέλειας.

Η όλη τουριστική και όχι μόνο ανάπτυξη του Δήμου Καλαβρύτων έγινε σταδιακά τις τελευταίες δεκαετίες. Κύρια μορφή της τουριστικής ανάπτυξης ήταν η λειτουργία του Χιονοδρομικού Κέντρου Καλαβρύτων που κάθε χρόνο αυξάνεται ο αριθμός των επισκεπτών σε αυτό και έτσι τα Καλάβρυτα πρωτίστως αναγνωρίζονται ως Χειμερινό τουριστικό προορισμό.

Η ανάπτυξη κυρίως που έχει πραγματοποιηθεί στην περιοχή βασίζεται στον Χειμερινό τουρισμό, αλλά χρειάζεται προσοχή γιατί χωρίς σωστή ανάπτυξη μπορεί να υπάρξει καταστροφή της περιοχής αλλά και του περιβάλλοντος.

Τα σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος στο Δήμο Καλαβρύτων είναι ποικίλα. Εκτός από το Χιονοδρομικό Κέντρο, το Φαράγγι του Βουραϊκού ποταμού, το Σπήλαιο Λιμνών στα Καστριά, το σιδηρόδρομο του Οδοντωτού, το Μουσείο Ολοκαυτώματος και τα Θρησκευτικά Μοναστήρια υπάρχουν και άλλες δραστηριότητες που μπορεί να κάνει ο επισκέπτης, όπως διαδρομές σε μονοπάτια του δάσους, να κάνει Rafting στον Ερύμανθο, ποδηλασία - kayak στον ποταμό Λάδωνα, αλλά έχει και τη δυνατότητα να επισκεφτεί οικισμούς γύρω από την περιοχή των Καλαβρύτων που έχουν παραδοσιακή αρχιτεκτονική κατασκευή, να δει αρκετές Θρησκευτικές Μονές, το Αρχοντικό της Παλαιολογίνας και κάθε μέρα θα ανακαλύπτει και κάτι νέο στην ευρύτερη περιοχή.

Υπάρχουν δυνατότητες ανάπτυξης για το Δήμο Καλαβρύτων, αλλά πρέπει να γίνουν με σωστό σχεδιασμό, συνεργασία των φορέων και των πολιτών, με ομαλότητα και προσοχή για τη σωστή λειτουργία των φορέων αλλά και για την προστασία του περιβάλλοντος.

Κλείνοντας, θα αναφερθούν σε κάθε τομέα ξεχωριστά προτάσεις, οι οποίες θα μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη του Δήμου αλλά και στην οικονομική ανάπτυξη αυτού.

Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων:

- Βελτίωση των εγκαταστάσεων του Κέντρου για την καλύτερη και πιο ασφαλή διασκέδαση των επισκεπτών του Βουνού.
- Δημιουργία συγκοινωνιακής γραμμής από την περιοχή των Καλαβρύτων προς το Κέντρο.
- Να υπάρχει συνδυασμός πακέτων προσφορών για την κατάβαση πιστών, αλλά και για παράδειγμα με την επίδειξη κουπονιού στο χώρο του σαλέ, να παρέχεται δωρεάν στον επισκέπτη ένας καφές ή ένα σνάκ.

- Κατά την πραγματοποίηση events – εκδηλώσεων στο χώρο του Κέντρου να υπάρχει περισσότερη διαφήμιση, καθώς και προωθητικές ενέργειες όπως δωρεάν μαθήματα ή δώρα, που θα έχουν ως αποτέλεσμα την μεγαλύτερη προσέλευση επισκεπτών.

Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος:

- Δημιουργία ενός ερευνητικού χώρου ως παράρτημα του μουσείου, όπου εκεί θα υπάρχει όλο το υλικό του σε αρχείο.
- Δημιουργία ενός ιστότοπου όπου θα βρίσκονται όλα τα αρχεία, οι φωτογραφίες και το υλικό του Καλαβρυτινού Μουσείου Ολοκαυτώματος, τα οποία να προβάλλονται δημοσίως και να έχει καθένας την δυνατότητα από οπουδήποτε να μπαίνει στην ιστοσελίδα και να ενημερώνεται, αλλά και να υπάρχουν τα αρχεία επ' αόριστον στη διάθεση του κόσμου για να θυμίζουν την ιστορία των Καλαβρύτων.
- Να υπάρχει η δυνατότητα αγοράς CD/DVD αλλά και αναμνηστικών για το Δημοτικό Μουσείο.

Οδοντωτός Σιδηρόδρομος:

- Αξιοποίηση της μίας εκ των τριών ατμομηχανών που υπάρχουν παγκοσμίως και βρίσκεται στην ιδιοκτησία του Οδοντωτού, για την περαιτέρω γνωστοποίησή του στο ευρύ κοινού, με την χρησιμοποίηση της σε κάποια δρομολόγια.
- Συνδυασμός του Προαστιακού Σιδηροδρόμου με τον Οδοντωτό μέσω ανταποκρίσεων, η οποία θα έχει ως συνέπεια την προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και την διευκόλυνση των επισκεπτών προς την πόλη των Καλαβρύτων, με ελκυστικά οικονομικά πακέτα, που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής.
- Μέσω της υπάρχουσας ιστοσελίδας να παρέχεται η δυνατότητα στους επισκέπτες, Έλληνες και ξένους, να κάνουν την κράτηση των

εισιτηρίων τους για τον Οδοντωτό σε συγκεκριμένη ημερομηνία και ώρα που επιθυμούν.

- Συνεργασία με το Σύλλογο Ξενοδόχων των Καλαβρύτων αλλά και το City Pass, ώστε να υπάρχουν προσφορές για την διαμονή στην πόλη των Καλαβρύτων των επισκεπτών που χρησιμοποιούν τον Οδοντωτό Σιδηρόδρομο.

Θρησκευτικός – Προσκυνηματικός Τουρισμός:

- Δημιουργία ιστοσελίδας για τα ιστορικά Μοναστήρια της περιοχής, η οποία θα περιέχει την ιστορία της κάθε Ιεράς Μονής ξεχωριστά, όπως φωτογραφίες, χάρτες, πληροφορίες για τους προσκυνητές, αλλά και τις ώρες που είναι ανοιχτές για το κοινό.
- Σε συνεργασία με το Σύλλογο Ξενοδόχων Καλαβρύτων να υπάρχουν οικονομικά πακέτα διαμονής για την διευκόλυνση των προσκυνητών που θέλουν να επισκεφθούν τις Ιερές Μονές.

Αγροτικός Γαλακτοκομικός Συνεταιρισμός Καλαβρύτων:

- Υλοποίηση του επενδυτικού προγράμματος, το οποίο θα βοηθήσει στην ποσοτική αλλά και ποιοτική ανάπτυξη της επιχείρησης, αλλά και στην συνεργασία με χώρες του εξωτερικού.
- Δημιουργία διαφημίσεων του Συνεταιρισμού και των προϊόντων του, έτσι ώστε να γίνουν ακόμα πιο γνωστά στο Ελληνικό κοινό και όχι μόνο, προκειμένου να τα επιλέξει.
- Εκδηλώσεις σε διάφορες περιοχές κατά τις οποίες θα προσφέρονται στον κόσμο δείγματα δωρεάν των προϊόντων ώστε να τα γευτεί και να τα γνωρίσει ο κόσμος.

Βιολογική Γεωργία και Κτηνοτροφία:

- Πραγματοποίηση ημερίδων με θέμα την Βιολογική Γεωργία και Κτηνοτροφία, ώστε να κατατοπιστούν οι παλαιοί γεωργοί και

κτηνοτρόφοι νέες μεθόδους και τεχνολογίες, αλλά και να ενημερωθούν οι νεότεροι.

- Ύπαρξη περισσότερων προγραμμάτων και επιδοτήσεων προς τους αγρότες και κτηνοτρόφους, ώστε να τους δίνεται η δυνατότητα περαιτέρω ανάπτυξης των προϊόντων τους.

Σπήλαια Λιμνών:

- Γνωστοποίηση του χώρου του σπηλαίου στο ευρύ κοινό μέσω διαφημίσεων, φυλλαδίων και ντοκιμαντέρ.
- Σε συνεργασία με ταξιδιωτικά γραφεία ύπαρξη οικονομικών προσφορών για επίσκεψη προς αυτό.

Ειδικότερα, και φτάνοντας στο τέλος της παρούσας πτυχιακής εργασίας, θα ήθελα να επισημάνω ότι η ευρύτερη ανάπτυξη του Δήμου Καλαβρύτων καθώς και η οικονομική του ανάπτυξη χρόνο με το χρόνο αυξάνεται.

Με προσπάθειες του Δήμου αλλά και των Τοπικών Αρχών, υπάρχουν ακόμα περισσότερες πιθανότητες ανάπτυξης της περιοχής καθώς και των εναλλακτικών μορφών δραστηριοτήτων, προς όφελος των κατοίκων του αλλά και των πολλών επισκεπτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο Δήμος Καλαβρύτων έχει γνωρίσει με τα χρόνια σταδιακή πολιτιστική αλλά και οικονομική ανάπτυξη. Κάθε μορφή δραστηριότητας έχει συμβάλλει ξεχωριστά στο σύνολο ανάπτυξης του Δήμου.

Η περιοχή των Καλαβρύτων αποτελεί ουσιαστικά έναν χειμερινό τουριστικό προορισμό, στον οποίο είναι σε πλήρη λειτουργία και στη διάθεση του κοινού κάθε μορφή δραστηριότητας, όπως το Χιονοδρομικό Κέντρο, το Φαράγγι του Βουραϊκού ποταμού, το Σπήλαιο Λιμνών, το Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος καθώς και τα Μοναστήρια των Καλαβρύτων.

Παρόλη την γενική ανάπτυξη της περιοχής, υπάρχουν και προοπτικές για περαιτέρω ανοδική πορεία αυτής, που μπορεί να πραγματοποιηθεί με σωστή λειτουργία κάθε δραστηριότητας και προστασία προς το περιβάλλον, κάτι που θα συμβάλλει θετικά στην περαιτέρω ανάκαμψη της οικονομίας του.

Μια από τις προοπτικές ανάπτυξης που θα βοηθήσει στο σύνολο για όλες τις μορφές δραστηριότητας είναι η δημιουργία και ο εκσυγχρονισμός διαδικτυακής ιστοσελίδας, όπου όποιος θέλει να επισκεφθεί την περιοχή των Καλαβρύτων να του δίνεται η δυνατότητα να ενημερωθεί για κάθε μία από αυτές ξεχωριστά.

Επιπλέον, η βελτίωση των εγκαταστάσεων, για παράδειγμα στο Χιονοδρομικό Κέντρο, θα βοηθήσει στην ακόμα καλύτερη εξυπηρέτηση των επισκεπτών του.

Ακόμα μια δυνατότητα ανάπτυξης είναι να δίνεται η δυνατότητα σε τουρίστες να κλείνουν πακέτα προσφορών που να συνδυάζουν και επίσκεψη στο Χιονοδρομικό Κέντρο με κατάβαση πιστών, να μπορούν να επισκεφθούν τα υπόλοιπα αξιοθέατα της περιοχής, αλλά και σε συνεργασία με τον Σύλλογο Ξενοδόχων να μπορούν να διαμένουν, έστω και για μια βραδιά, σε κάποιο από τα καταλύματα που διαθέτουν.

Έξυπνη κίνηση του Δήμου θα ήταν η ακόμα περισσότερη διαφήμιση όλων των μορφών δραστηριοτήτων έτσι ώστε να γίνει πιο γνωστή η περιοχή και με τον τρόπο αυτό να αυξηθεί ο τουρισμός προς αυτή.

Συγκεκριμένα για το Δημοτικό Μουσείο Ολοκαυτώματος, εκτός από τις παραπάνω προτάσεις, σημαντική θα ήταν η δημιουργία ερευνητικού χώρου, ο οποίος θα αποτελεί παράρτημα αυτού, και θα παραθέτει στους επισκέπτες σε ένα αρχείο, όλο το υλικό του Μουσείου.

Στην ιδιοκτησία του Σιδηρόδρομου του Οδοντωτού, υπάρχει μια από τις τρεις ατμομηχανές στον κόσμο, που εάν δοθεί σε λειτουργία για ορισμένα δρομολόγια, θα προσελκύσει ακόμα περισσότερο τουριστικό ενδιαφέρον, καθώς και θα αυξήσει σημαντικά τα έσοδά του.

Μια επιπλέον δραστηριότητα που χρόνο με το χρόνο δείχνει σημαντικά σημάδια ανάπτυξης και βοηθά οικονομικά την περιοχή των Καλαβρύτων, είναι ο Α.Γ.Σ. Καλαβρύτων, ο οποίος έχει περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης, μέσω της υλοποίησης επενδυτικών προγραμμάτων, καθώς και μέσω εκδηλώσεων γνωστοποίησης των προϊόντων του, ώστε να γίνουν περισσότερα γνωστά στο ευρύ κοινό, κάτι που θα έχει ως αποτέλεσμα την μεγαλύτερη ζήτηση αυτών.

Τα τελευταία χρόνια, ο τομέας της βιολογικής γεωργίας αλλά και κτηνοτροφίας έχει παρουσιάσει αύξηση, κάτι που μπορεί μέσα από προγράμματα, επιδοτήσεις αγροτών και κτηνοτρόφων, καθώς επίσης και ημερίδες, να έχει ακόμα περισσότερη ανάπτυξη, γεγονός που σημαίνει, πως εκτός από τους αγρότες και κτηνοτρόφους, θα βοηθηθεί όλη η περιοχή στο σύνολό της μέσω των εξαγωγών των αγροτικών προϊόντων.

Κλείνοντας, συμπεραίνουμε πως ο Δήμος Καλαβρύτων με την βοήθεια των Τοπικών Αρχών και Φορέων να πραγματοποιήσει ακόμα πιο σπουδαία ανάπτυξη, η οποία με τη σειρά της θα δώσει περαιτέρω οικονομικό αέρα σε κάθε δραστηριότητα ξεχωριστά.

ΠΗΓΕΣ

1. Δημοτική Πολιτιστική Επιχείρηση Καλαβρύτων,1998, ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ-ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ, Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης-Ποιότητας Ζωής Καλαβρύτων, Καλάβρυτα
2. Γεώργιος Χ. Κουτσοурής, 2010, ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ, τα παλιά, τ'αξέχαστα, Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος, Καλάβρυτα
3. Ένωση Καλαβρυτινών Αθήνας, 2014, ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ: «Άνθρωποι και Σκιές» (Τα Καλάβρυτα μέσα στο χρόνο), Αθήνα
4. «Το σπίτι των Ηρώων μας»,2006, Καλάβρυτα
5. «Καλάβρυτα – Φύση – Ιστορία – Πολιτισμός – Φωτογραφικό Λεύκωμα»,2009, Καλάβρυτα
6. Κονιόρδου ,Ελληνικό Κείμενο
7. Φωτεινόπουλος Χ. , Μαρτυρίες: Καλάβρυτα 13.12.43, Στα μονοπάτια της μνήμης, 2011, Καλάβρυτα: Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος, Καλάβρυτα
8. «Το σχολείο στο Εκτελεστικό απόσπασμα», Καλάβρυτα 2004
9. 2006, « Το σπίτι των Ηρώων μας», «Αναρτήθηκε από <http://www.dmko.gr>, την 4/12/15»
10. 2015,Χελμός και Καλάβρυτα, Ίδρυση, « Αναρτήθηκε από www.kalavrita-ski.gr, την 5/12/15»
11. 2015,«Δηλώσεις Αγροτών για φωτοβολταϊκά», «Οικονομικά Στοιχεία Χιονοδρομικού Κέντρου Καλαβρύτων», «Αναρτήθηκε από www.kalavrytanews.gr την 9/12/15»
12. 2015,«Ο οδοντωτός σιδηρόδρομος Διακοπτού- Καλαβρύτων κάτω από τη σκιά του Χελμού», «Αναρτήθηκε από www.odontotos.com, την 9/12/15»
13. 2015,«Οδοντωτός Διακοπτού- Καλαβρύτων», «Αναρτήθηκε από www.trainose.gr την 10/12/15»
14. 2015,Οικονομικά Στοιχεία Α.Γ.Σ Καλαβρύτων, «Αναρτήθηκε από www.kalavritacoop.gr, την 11/12/15»
15. 2015,«Αξιοθέατα- Δραστηριότητες», «Αναρτήθηκε από www.kalavryta-hotel.gr, την 14/12/15»

16. 2015, «Ιερά Μονή Μεγάλου Σπηλαίου και Αγίας Λαύρας», « Αναρτήθηκε από www.im-ka.gr, την 20/12/15
17. 2015, «Νομοσχέδια για δηλώσεις και κατοχή φωτοβολταϊκών», « Αναρτήθηκε από www.paseges.gr την 20/12/15
18. 2015, «Προκηρύξεις», Αναρτήθηκε από www.minagric.gr, την 22/12/15»
19. 2015, «Αγροτικά», «Αναρτήθηκε από www.kalavrytanet.com, την 22/12/15»
20. 2015, «Ιστορικό και Διαδρομή», «Αναρτήθηκε από www.kastriacave.gr, την 23/12/15»

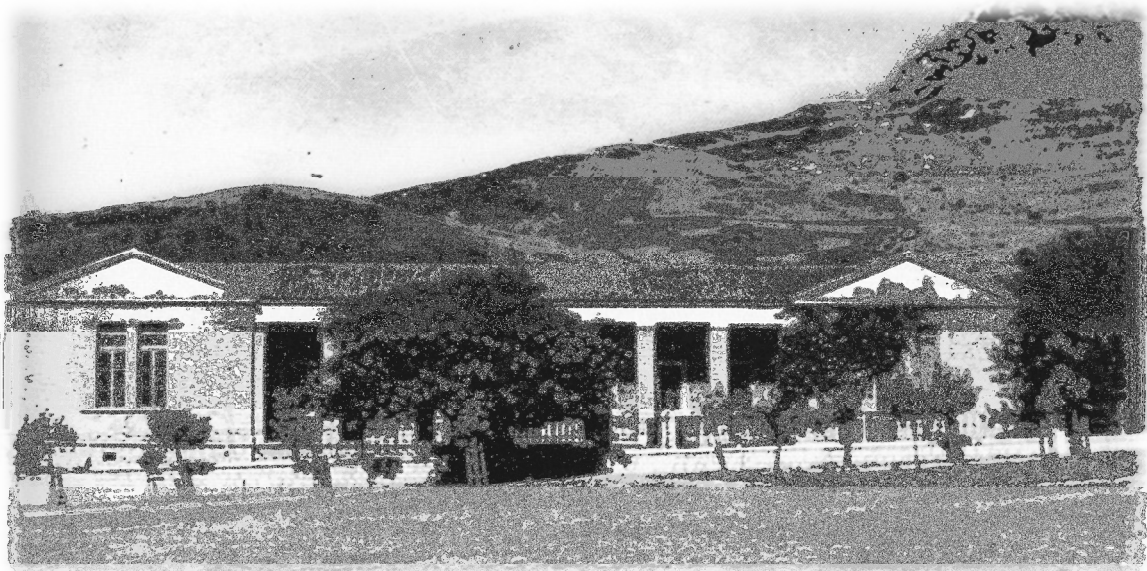
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

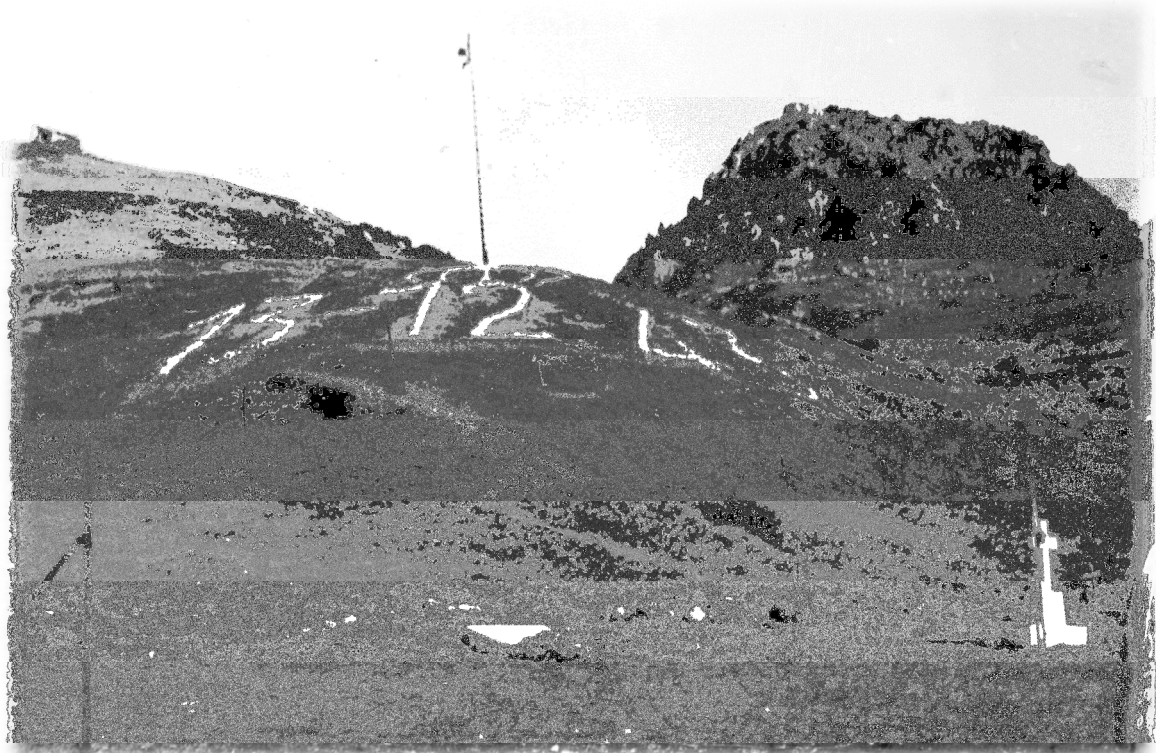
Φωτογραφία 1- Απεικόνιση περιοχής Καλαβρύτων

Φωτογραφία 2-Δήμαρχος Π.Πόλκας

Φωτογραφία 3-Δημοτικό σχολείο Καλαβρύτων εποχής 1943

Φωτογραφία 4-Τόπος εκτέλεσης Καλαβρυτινών από Γερμανούς 1943

Φωτογραφία 5- «Μουτζούρης»

Φωτογραφία 6-Ιερά Μονή Μεγάλου Σπηλαίου

Φωτογραφία 7-Μοναστήρι Αγίας Λαύρας

Φωτογραφία 8-Προϊόντα Συνεταιρισμού Καλαβρύτων

Φωτογραφία 9-κ.Βασιλική Τεμπέλη, εξερεύνηση Σπηλαιίου Λιμνών

Φωτογραφία 10-Αστεροσκοπείο "ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ"

Φωτογραφία 11-Σαλέ Χιονοδρομικού Καλαβρύτων

Φωτογραφία 12-Χάρτης πιστών Χιονοδρομικού Κέντρου

Φωτογραφία 13-Πάρκο για παιδιά στο Χιονοδρομικό Κέντρο

Φωτογραφία 14-Ύδατα Στυγός

Φωτογραφία 15 –Μαρμαρωμένη μάνα 1943

Φωτογραφία 16-Τόπος Θυσίας 1943

Φωτογραφία 17- Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος 1943

Φωτογραφία 18-Οδοντωτός Σιδηρόδρομος

Φωτογραφία 19-Ανακαινισμένη Μονή Μεγάλου Σπηλαίου

Φωτογραφία 20-Σημερινή όψη Μονής Αγίας Λαύρας

Φωτογραφία 21-Πρατήριο,Γραφεία και εργοστάσιο Συνεταιρισμού Καλαβρύτων

Φωτογραφία 22-Σπήλαιο Λιμνών

Φωτογραφία 23-Σπήλαιο Λιμνών

